

(FINANCIEEL) JAARVERSLAG

2022

Stichting Islamitische Scholen Rijn & Gouwe
te Alphen aan den Rijn

GROENENDIJK
onderwijsadministratie

Bezoekadres Trapezium 210, Sliedrecht
Postadres Postbus 80, 3360 AB Sliedrecht

T (0184) 41 25 07

<http://www.groenendijk.nl/>

INHOUDSOPGAVE

A TOELICHTING OP ONDERDELEN VAN HET JAARVERSLAG

Bestuursverslag	1
Kengetallen	49

B JAARREKENING

B1 Grondslagen	50
B2 Balans per 31 december 2022	56
B3 Staat van baten en lasten 2022	58
B4 Kasstroomoverzicht 2022	59
B5 Toelichting behorende tot de balans	60
B6 Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten	67
B7 Overzicht verbonden partijen	72
B9 WNT	73
B10 Niet uit de balans blijvende activa en verplichtingen	75
B11 Gebeurtenissen na balans	76

C OVERIGE GEGEVENS

C1 Statutaire regeling omtrent bestemming resultaat	77
C2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	78
C3 Ondertekening jaarverslag	80

Bestuursverslag

2022

Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe

Versie: 1.2 def.
Datum: 6 juni 2023
Auteur: mr. S. Boukayouh

Inhoudsopgave

Voorwoord

Deel I / Bestuursverslag

1. Het schoolbestuur

- 1.1 Profiel
- 1.2 Organisatie

2. Verantwoording van het beleid

- 2.1 Onderwijs & kwaliteit
- 2.2 Personeel en professionalisering
- 2.3 Huisvesting en facilitaire zaken
- 2.4 Financieel beleid
- 2.5 Risico's en risicobeheersing

3. Verantwoording van de financiën

- 3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief
- 3.2 Staat van baten en lasten meerjarig
- 3.3 Balans in meerjarig perspectief
- 3.4 Financiële positie

Deel II / Jaarrekening

Bijlagen

Verslag Algemeen Bestuur

VOORWOORD

Het jaar 2022 was in veel opzichten een bijzonder jaar. Oorlog in Europa met wreedheid, die we ons niet konden indenken. Een oorlog die onze huiskamers en scholen binnenkwam. En indirect zijn we geconfronteerd met stijgende energieprijzen, inflatie en daardoor groeiende (kind)armoede.

We begonnen ook in het onderwijs dit jaar met een crisis: de derde coronagolf. Eind 2021 was het nog onzeker of de scholen in 2022 wel gewoon open mochten. Tot diep in het voorjaar van 2022 werden groepen kinderen en soms hele scholen nog naar huis gestuurd door de vele besmettingen. Gelukkig kwam ook het goede nieuws in 2022 dat er structurele middelen beschikbaar kwamen voor kwaliteit, voor kansen voor kinderen en voor de arbeidsmarkt. Het leerkrachtentekort wordt wel alsmaar groter, terwijl een oplossing niet in zicht is.

Het is een kwetsbare balans; continuïteit versus kwaliteit. Kunnen we zoveel mogelijk leerkrachten in een korte periode opleiden tot professionals die staan voor kwaliteit, dan wel kunnen we met minder mensen dezelfde kwaliteit organiseren?

Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe wil de komende jaren inzetten op 'Scholen waar je jezelf kunt zijn', dat is de titel van ons nieuwe strategische beleid. In dit beleid, dat in 2023 nader wordt gepresenteerd, wordt de koers voor de komende jaren uitgezet. Wij vinden het belangrijk dat alle kinderen worden gezien en gekend, dat ze leren verantwoordelijk te zijn voor hun eigen leerproces, dat ze de wereld leren ontdekken, dat ze leren samenwerken en voor elkaar te zorgen en dat kinderen zich ontwikkelen door verwondering en door hun nieuwsgierigheid te prikkelen.

mr. Said Boukayouh
bestuurder

Deel I

Bestuursverslag

1. Het schoolbestuur

1.1 Profiel

Het schoolbestuur van de Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe werkt volgens het one-tiermodel. De dagelijks bestuurder fungeert als uitvoerend bestuurder. De bestuursleden in het toezichthoudend deel van het bestuur (Algemeen Bestuur) houden toezicht op de uitvoering van het beleid. Het betreft een klein bestuur waaronder twee scholen ressorteren, An Noer (23VH) in Alphen aan den Rijn en Al Qalam (27YG) in Gouda. De lijnen zijn kort en de focus is gezamenlijk door school, personeelsleden en ouders gericht op de ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Het one-tier model heeft in de praktijk als voordelen dat de toezicht-houders snel informatie krijgen en meer betrokken zijn bij de gang van zaken.

Deze bestuurlijke inrichting voldoet aan de eisen van een (functionele) scheiding van bestuur en (intern) toezicht. Via de statuten, het toezichtkader, het treasurystatuut en het managementstatuut zijn de bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden van bestuur en directie helder geregeld.

De Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe is in 1989 opgericht als een stichting voor islamitisch onderwijs. Op onze scholen is ieder kind en iedere leerkracht welkom, ongeacht zijn of haar sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond. Als stichting willen wij immers rechtvaardige kansen bieden aan alle kinderen.

Visie, missie en kernwaarden

Vanuit een islamitische identiteit kinderen en medewerkers een veilige, inspirerende en kwalitatief uitstekende leer- en werkomgeving bieden. Ons motto hierbij is: **'Scholen waar je jezelf kunt zijn'**

Ieder kind is uniek, heeft zijn eigen talenten en verdient gelijke kansen om zijn kwaliteiten te ontwikkelen. Op onze scholen doet elk kind hiervoor de nodige kennis en vaardigheden op, zodat zij later goed voorbereid kunnen meedoen in de Nederlandse multiculturele samenleving.

Het is onze missie om de kinderen van onze scholen voor te bereiden op een constructieve deelname aan de Nederlandse samenleving door ze een veelzijdige ontwikkeling te bieden in een uitdagende en positieve omgeving.

Op onze scholen:

1. Is er kwalitatief uitstekend onderwijs waarbij wordt aangesloten bij de uniciteit van elk kind.
2. Ontwikkelen de kinderen een veelzijdige basis aan kennis en vaardigheden voor nu en voor later.
3. Is er evenwichtige aandacht voor het denken, het doen en het welbevinden en levensbeschouwelijke waarden.
4. Is er onderwijs dat aansluit bij de waarden en normen en islamitische identiteit vanuit de lokale gemeenschap.
5. Is er een inspirerende en veilige leer- en werkomgeving voor iedereen.

Wat kan er van ons verwacht worden?

1. Veiligheid in een positieve sfeer.
2. Deskundige en betrokken leraren.
3. Een moderne en uitdagende leeromgeving.
4. Onderwijs dat past in de wereld van vandaag en morgen.
5. Aandacht aan de islamitische identiteit van de scholen.

Wat kunnen wij verwachten?

1. Dat onze leerlingen aandacht hebben voor zichzelf en hun omgeving.
2. Dat onze leerlingen verantwoordelijkheid nemen voor wat ze zeggen en wat ze doen.

We werken samen vanuit een drietal kernwaarden die richtinggevend zijn voor ons handelen: Professionaliteit, erkenning, verbinding.

Het uitgangspunt is altijd: Het goede goed doen!

- Voor ons is kwaliteit een stralend kind dat samen met andere kinderen zichtbaar plezier heeft in leren, spelen en ontdekken.
- Op onze scholen is vertrouwen de basis voor alles.

Waar staan de kernwaarden voor?

1. Professionaliteit

Wij hebben continu aandacht voor een professionele houding, voor ontwikkeling, overdracht en borging van kennis en expertise. Professionaliteit is voor ons nauw verweven met autonomie; de ruimte om zelfstandig tot keuzes te komen. Deze vrijheid is niet vrijblijvend, want brengt ook verantwoordelijkheid met zich mee.

2. Erkenning

We zien de ander en hebben oog voor de ander. We hebben aandacht voor elkaar en oog voor ieders inbreng en potentieel. We zien daarbij de professional, maar ook de mens daarachter. Oprechtheid, authenticiteit en eerlijkheid zijn hierin belangrijk voor ons.

3. Verbinding

We vormen samen twee scholen en een stichting. Samen met de medewerkers, met leerlingen, ouders en de gemeenschap om ons heen. We bouwen samen, vanuit verbinding aan een goede sfeer, heten welkom en reiken uit: zowel intern, als naar de gemeenschap op ons heen. Ondernemerschap kenmerkt ons in deze verbinding.

Identiteit

Onze scholen zijn islamitische scholen. Dat betekent dat we belang hechten aan het in woord en daad uitdragen van de islamitische identiteit in het onderwijs. Op onze scholen wordt aandacht besteed aan het specifieke van de islam door bijvoorbeeld het houden van gezamenlijke vieringen en het dagelijkse gebed. Als islamitische scholen willen wij, op basis van wederzijds respect, openstaan voor leerlingen, ouders EN personeelsleden met een andere culturele of religieuze achtergrond, zonder onze eigen identiteit te verliezen. Wij willen de leerlingen laten ervaren dat je als mens en als kind kunt bijdragen aan een waardevolle toekomst, dat het dankbaar is om je in te zetten voor een betere wereld en dat het noodzakelijk is te werken aan gerechtigheid, verdraagzaamheid en vrede. Verschillen moeten bespreekbaar zijn en geaccepteerd worden. Tevens streven wij ernaar dat iedereen, met een handicap van welke aard dan ook, respectvol en onbevooroordeeld tegemoet getreden wordt.

De islam vertelt ons immers: "Een moslim is iemand die wordt gedreven door goede intenties, die doet voor zijn naaste wat hij voor zichzelf graag wil, die matig is in alles en extremen verafschuwt, die goede werken doet, die zijn verantwoordelijkheid neemt, alle mensen als gelijken beschouwt, die goed is voor zijn burens ongeacht hun geloof, die zorgzaam omgaat met het milieu en met de dieren, die rechtvaardigheid hoog in het vaandel heeft en die een slechte daad met een goede daad beantwoordt."

Strategisch beleidsplan

Focus op kwaliteit

Kwaliteit is de basis van al ons handelen, onze grootste drijfveer. We willen de beste school zijn die we de kinderen kunnen bieden. We staan voor kwalitatief goed onderwijs. Wij gaan voor brede kwaliteit, waarbij we kinderen naast kennis ook cultuur bijbrengen en kinderen hun kwaliteiten leren ontwikkelen. Er is een gedragen kwaliteitscultuur die bepalend is voor onze successen.

Kwaliteit van het onderwijs wordt in grote mate bepaald door de kwaliteit van de leerkrachten. Wij investeren in de kwaliteit van onze personeelsleden en willen ervoor zorgen dat zij zo goed mogelijk in staat zijn om hun werk zo goed mogelijk uit te voeren.

In ons strategisch beleidsplan 2023-2027 hebben we vier thema's benoemd waar we de komende vier jaren alerter zijn. Dit zijn vier thema's die meer aandacht vragen, gezien de ontwikkelingen om ons heen, de uitgangssituatie in onze scholen en dat wat wij belangrijk vinden. We omschrijven elk thema en benoemen over welke vragen we meer in gesprek willen gaan, in de eerste plaats uiteraard binnen de twee scholen, maar

ook bovenschools, met medezeggenschap en in dialoog tussen bestuur en toezicht. Daarnaast geven we aan waar we de komende jaren alerter op willen zijn.

Thema 1: Creëren van gelijke kansen

Elk kind komt op eigen wijze de school binnenstappen. Met ons onderwijs spelen we in op deze verschillen en zoeken naar een samenhangende aanpak, met oog voor cognitieve ontwikkeling en brede vorming, vanuit een integrale kijk op groei van kinderen. Ontdekken wie je bent, hoe je verschilt van anderen en hoe je je verhoudt tot anderen is hierin net zo belangrijk als goed leren lezen en kunnen rekenen. Beiden zijn namelijk van invloed op je levensgeluk en bepalend voor je kansen in onze maatschappij. Dit 'en-en' denken is soms lastig te bewaken als we te eenzijdig luisteren naar de verwachtingen in de maatschappij of meetbare kaders vanuit verantwoordingsinstanties.

We hebben hoge verwachtingen van kinderen en koesteren de ambitie dat we het potentieel van elk kind zien. We streven ernaar dat elk kind tenminste met (wettelijke) basiskennis en vaardigheden de school verlaat, en halen uit elk kind wat erin zit. Leerlingen verlaten onze scholen met ervaringen, met verhalen en met ontdekkingen. Deze kennis en vaardigheden dragen zij het verdere leven met zich mee. Het verbeteren, verrijken of verbreden van ons onderwijsaanbod is iets dat continu onze aandacht heeft, want zo geven we kinderen gelijke kansen. Met specialisten en vakleerkrachten zijn de mogelijkheden in onze scholen groot. Tegelijkertijd zijn er ook grenzen aan onze mogelijkheden. Grenzen die we beter hebben leren te bewaken, met het belang van kinderen voorop en met oog voor de collega's in onze scholen.

Thema 2: Samen reflecteren op kwaliteit

We hebben de afgelopen periode een beweging ingezet naar meer samen leren, zowel binnen de scholen als binnen de stichting. Deze ontwikkeling gaan we de komende periode versterken, van leerkracht tot directeur en alles ertussenin. We willen van elkaar leren door elkaar gericht op te zoeken en verhalen, vragen en ervaringen te delen om zo ons onderwijs te blijven verbeteren. Samen leren werkelijk betekenisvol maken, vraagt erom groots te denken en tegelijkertijd klein te kijken. Daarbij hebben we oog voor diversiteit, omdat we vanuit deze diversiteit tot de juiste keuzes komen: keuzes die al onze leerlingen dienen.

Beide scholen hebben ook hun eigenheid. We vinden dat deze eigenheid de reden is om samen te werken en van elkaar te leren. Onze verschillen bieden ruimte voor reflectie. Als het lukt deze verschillen op tafel te houden en van te leren, kunnen we werkelijk samen en soms afzonderlijk stappen zetten in kwaliteitsverbetering. Hierbij geldt: met de kwaliteit van het onderwijs voorop blijft een goede balans tussen eigenheid op schoolniveau en collectieve keuzes belangrijk.

Thema 3: Bouwen aan werkgeuk

De oplopende lerarentekorten hebben ook een weerslag op de SISRG-scholen. Hoe reageren we op deze oplopende tekorten? Dit is een belangrijke vraag, waarbij de antwoorden die we vinden bepalend zijn voor onze kwaliteit van ons onderwijs in de komende jaren. Het fundament van deze antwoorden vormen we door vanuit goed werkgeverschap met elkaar te bouwen aan werkgeuk. Werkgeuk gaat over steeds opnieuw regie krijgen en nemen op je bijdrage en betekenis in de school.

Thema 4: Verbinden met de gemeenschap

Onze scholen zijn geworteld in onze omgeving: de lokale gemeenschap, kinderopvang, voortgezet onderwijs, moskeeën. Leren en ontwikkeling vindt niet alleen plaats op school, maar heeft raakvlakken met al deze sociale systemen, in de wijk, in de buurt om ons heen. Al deze systemen gaan over groei en ontwikkeling en zijn cruciaal om de maatschappelijke betrokkenheid die we hebben voor te leven. We zijn een transparante en betrouwbare samenwerkingspartner in de omgeving. De islamitische gemeenschap verwacht van ons dat we duidelijk vorm geven aan onze identiteit.

Ouders en verzorgers zijn belangrijke partners. Ze verwachten van ons dat we goed onderwijs geven aan hun kinderen, maar ook dat we duidelijk vorm geven aan onze identiteit. We werken op beide gebieden aan een goede en open relatie met hen. Door preventief en vanaf het begin in goed contact met hen te staan, bouwen we samen aan de ontwikkeling van hun en onze kind(eren).

Persoonlijke contacten en lokale lijnen bieden ons flexibiliteit, speelruimte en eigenheid. Iets dat we koesteren en iets dat we willen uitbouwen de komende jaren. De relaties met de mensen en organisaties om ons heen vragen om keuzes, intensivering en afbakening: gericht op de kwaliteit van onderwijs voor onze leerlingen de komende jaren.

Toegankelijkheid & toelating

Onze scholen zijn islamitische scholen. Er is ook aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden.

Onze scholen zijn toegankelijk voor alle kinderen en leerkrachten, zonder onderscheid van godsdienst of levensbeschouwing. En ons onderwijs wordt gegeven met eerbiediging van ieders godsdienst of levensbeschouwing. Doordat onze scholen meer aanmeldingen hebben dan er plaatsen beschikbaar zijn werken de scholen met een (forse) wachtlijst. Bij de inschrijving krijgen broertjes en zusjes voorrang, omdat wij graag hele gezinnen een plaats willen geven aan hun kinderen. Bij zij-instroom van kinderen wordt er altijd gekeken naar de zorgbehoefte van de leerling en de mogelijkheden die wij kunnen bieden binnen de groep waarin het kind geplaatst wordt. Er vindt hierbij altijd een zorgvuldige en integere afweging plaats en er wordt beoordeeld of wij aan de specifieke onderwijsbehoefte van het kind kunnen voldoen.

1.2 Organisatie

Stichting en scholen

Zowel Al Qalam als An Noer hebben een stedelijke functie, hoewel er ook een aantal kinderen uit de regio komen. De ouders hebben overwegend een lagere opleiding genoten en hechten veel belang aan een goede opleiding voor hun kinderen.

De scholen hebben op teldatum 1 oktober 2022 gezamenlijk 735 leerlingen (Al Qalam: 454, An Noer: 281). Al Qalam telt 24 groepen en An Noer telt 15 groepen. De ouders van de scholen zijn over het algemeen sterk betrokken bij het onderwijs aan hun kind en bij de schoolactiviteiten.

De teams

Beide scholen hebben een enthousiast en gedreven team met relatief veel jongere leerkrachten. Beide scholen hebben een full time directeur. Naast de groepsleerkrachten die lesgeven aan deze groepen zijn er vakdocenten Gymnastiek, Engels en Cultuur, intern begeleiders en onderwijsassistenten in dienst. De scholen worden ondersteund door een conciërge. Beide scholen hebben een managementteam dat bestaat uit de intern begeleiders en de directeur.

Uitvoerend bestuur

Het uitvoerend deel van het bestuur bestaat uit de heer mr. S. Boukayouh. De heer Boukayouh heeft geen nevenfuncties.

Intern toezicht

Het toezicht houdend deel van het bestuur (Algemeen Bestuur) bestaat uit de volgende personen:

Dhr. M. Belhassiouï, voorzitter (financiën)

Dhr. M. Sabab, gebouwen en personeel

Dhr. Y. el Atrach, onderwijs

Het toezichthoudend deel van het bestuur bestaat uit drie leden, waaronder één ouder. Om hun taak, het houden van toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken en het terzijde staan van de dagelijks bestuurder, goed uit te voeren vergaderde het bestuur in 2022 vier maal. Zie hiervoor het verslag van toezicht over 2022, opgenomen als bijlage.

Andere werkzaamheden leden Algemeen Bestuur:

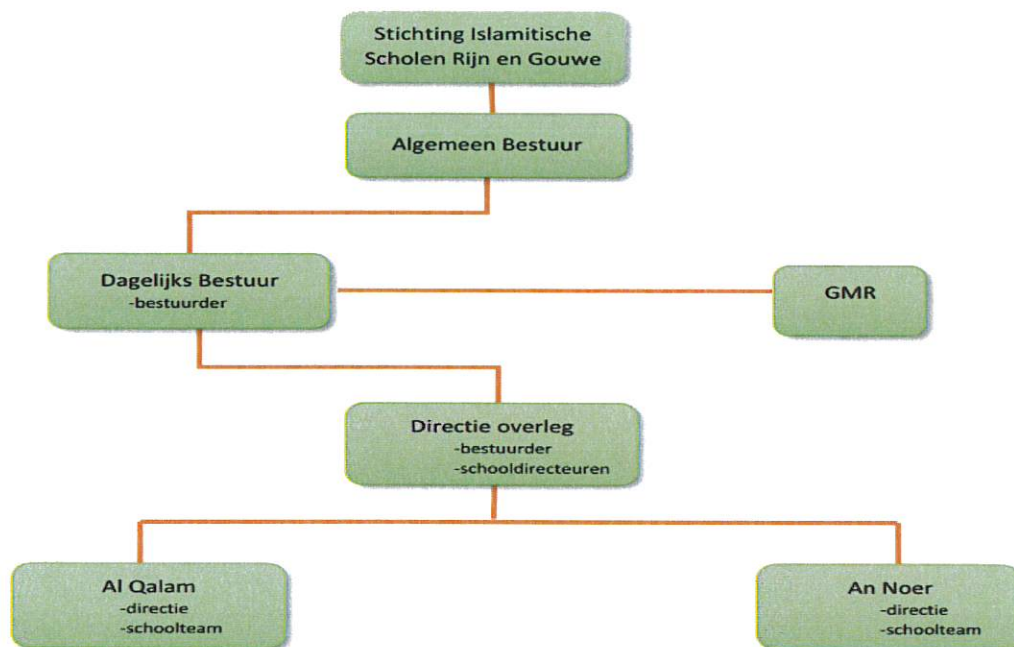
De heer Sabab heeft als hoofdwerkzaamheid het zijn van ondernemer in de rijsscholenwereld. Hij is eigenaar van een rijsschool.

De heer Belhassiouï is financieel adviseur.

De heer El Atrach is manager bij een verzekeringsmaatschappij (ASR) en docent aan de Hogeschool van Utrecht.

Organisatiestructuur (besturing)

Het Dagelijks Bestuur legt verantwoording af aan het Algemeen Bestuur in de vorm van een begroting, jaarverslagen, jaarrekening en managementrapportages. Ons functiegebouw vormt een belangrijk fundament voor onze organisatiestructuur. Onze scholen worden aangestuurd door een directeur, die integraal verantwoordelijk is voor de organisatie en het onderwijs binnen de school. De directeur is het eerste aanspreekpunt voor ouders en personeel. Beide directeuren hebben de opleiding tot directeur gevolgd. Beide directeuren participeren in één of meerdere bovenschoolse werk- en/of projectgroepen. Beide directeuren nemen samen met de bestuurder deel aan het Breed Overleg, waarin we kennis delen en ontwikkelen. Het Breed Overleg heeft ook als taak het de bestuurder te adviseren.

Medezeggenschap

De Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) vertegenwoordigt het personeel, de ouders en de leerlingen van SISR&G op bestuursniveau. De GMR adviseert het bestuur en verleent instemming over beleidsvoorstellen. Het orgaan richt zich op onderwerpen die stichtingbreed spelen en overlegt met het Dagelijks Bestuur, het Algemeen Bestuur en de Medezeggenschapsraden. De GMR bestaat uit een oudergeleding en een personeelsgeleding van in totaal zes leden. Deze zijn afkomstig uit onze twee scholen. In 2022 zijn er twee nieuwe ouderleden en één nieuw personeelslid aangetreden. In 2022 heeft de GMR vier keer vergaderd. Daarnaast heeft de GMR overlegmomenten gehad met het Algemeen Bestuur en de Medezeggenschapsraden. Alle vergaderingen hebben digitaal plaatsgevonden. Onderwerpen en voorstellen die besproken zijn: jaarplan, beleid ziekteverzuim, begroting, gedragscode, ICT bedrijfsmiddelen, lerarentekort, huisvesting, bestuursformatieplan en de arbeidsmarkttoelage voor scholen met risico op onderwijsachterstanden. Met de Medezeggenschapsraden is specifiek besproken hoe meer verbinding en uitwisseling tot stand gebracht kan worden.

Code Goed Bestuur PO

In de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs zijn basisprincipes vastgelegd rond professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs. Het bestuur handhaaft deze Code waar niet van wordt afgeweken. De uitvoering van de bestuurlijke zaken zijn toebedeeld aan de dagelijks bestuurder. De taken van het toezicht zoals beschreven in de Code worden binnen onze schoolstichting door het toezichthoudend deel van het bestuur uitgeoefend.

Dialogo met verbonden partijen

Het bestuur onderhoudt actief contacten met verschillende belanghebbenden. Dit varieert van gemeenten tot jeugdzorg en van ouders tot voortgezet onderwijs. Ouders ontvangen elke week een nieuwsbrief van de school van hun kind, waarin ook door het bestuur actuele thema's binnen de stichting worden beschreven. Zo blijven ouders op de hoogte van de ontwikkelingen binnen de stichting waar hun kind onderwijs ontvangt.

Om te komen tot een goed werkend proces van horizontale verantwoording kiest onze stichting voor een positieve en constructieve benadering. Daarnaast wordt ervoor gezorgd dat adequate informatie tijdig beschikbaar is en dat er voldoende tijd wordt uitgetrokken voor en aandacht gegeven aan alle belanghebbenden bij stakeholders. De belanghebbenden bij de stichting kunnen worden beschouwd als de vertegenwoordigers van de maatschappelijke relevante omgeving.

De opbrengst van de dialoog met de stakeholders zit vooral in het vroegtijdige opvangen van signalen, inzicht in stakeholderopvattingen en draagvlak en vertrouwen. Wij vinden het belangrijk dat externe, onafhankelijke, partijen ons feedback geven op ons onderwijs en onze bedrijfsvoering. Onze stichting publiceert reeds diverse documenten op de website vanuit de principes van transparantie en open(baar)heid.

Beknpte weergave van samenwerking of dialoog:

Ouders	Ouders worden via een app dagelijks op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen op school.
Gemeenten Gouda en Alphen aan den Rijn	Samenwerking op gebied van huisvesting, leerplicht, veiligheid, voor- en vroegschoolse educatie, jeugdzorg, passend onderwijs, privacy en bewegingsonderwijs.
Voortgezet Onderwijs	Afstemming met het voortgezet onderwijs in Gouda en Alphen aan den Rijn op gebied van resultaten, doorstroming PO-VO, aanbod en samenwerking.
ISBO	Vereniging voor islamitisch onderwijs vanwege ondersteuning in kader van identiteitstrajecten en privacy. Ondersteuning bij evaluatie governance, bijwonen congressen en bijeenkomsten.
Inspectie van het Onderwijs, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	Jaarlijks overleg met contactinspecteur en overleg vanwege vierjaarlijks onderzoek of deelonderzoeken, eventueel tussentijds overleg vanwege bijzondere situaties of omstandigheden, bijwonen van bijeenkomsten met inbegrip van het symposium Staat van het Onderwijs
Veilig Thuis	Er wordt nauw samengewerkt rondom zorg voor leerlingen.
Samenwerkingsverband Rijnstreek	Overleg ver de manier waarop alle leerlingen in het samenwerkingsverband zo goed mogelijk de passende ondersteuning kunnen krijgen die zij nodig hebben.
Samenwerkingsverband Midden-Holland PO	Overleg ver de manier waarop alle leerlingen in het samenwerkingsverband zo goed mogelijk de passende ondersteuning kunnen krijgen die zij nodig hebben.
Kinderopvangorganisaties	Overleg/samenwerking in het kader van voor- en vroegschoolse educatie en beter passend onderwijs / passende opvang.
Brede School	Overleg in het kader van de aangeboden activiteiten door de stedelijke brede school in Gouda.
Politie Midden-Nederland	Overleg in het kader van het van veiligheid rondom de school.
GGD Midden Holland	Overleg op de gebieden jeugdgezondheidszorg, preventie en de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld.

Bezoldiging Algemeen Bestuur

De leden van het Algemeen Bestuur ontvangen een jaarlijkse vergoeding waarvan de hoogte wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De hoogte van de vergoeding in 2022 bedraagt 1780 euro. Deze vergoeding dient mede ter dekking van gemaakte kosten in het kader van de uitoefening van de functie. De betaalde vergoedingen vallen te allen tijde binnen de richtlijnen van de Wet Normering Topinkomens en zijn specifiek in de jaarrekening opgenomen.

Klachten en juridische zaken

In het kader van de klachtenregeling functioneren vier medewerkers als interne vertrouwenspersoon. Twee op Al Qalam en twee op An Noer.

Veruit de meeste klachten over de dagelijkse gang van zaken in de scholen worden in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, personeel en schoolleiding op een juiste wijze afgehandeld. Indien dat echter, gelet op de aard van de klacht (ongewenst gedrag) niet mogelijk is, of indien de afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaatsgevonden, kan men een beroep doen op de klachtenregeling. De klachtenregeling is door het bevoegd gezag, met instemming van de GMR, vastgesteld.

Naast de interne vertrouwenspersonen is er een externe vertrouwenspersoon. In 2022 zijn er geen klachten of meldingen geweest over ongewenst gedrag.

Onze stichting is aangesloten bij de onafhankelijke Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC). Er zijn in 2022 geen klachten binnengekomen bij de Klachtencommissie of het bestuur.

In het kader van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is er op elke school een daartoe opgeleide aandachtfunctionaris.

Binnen SISR&G is in 1 geval juridische bijstand van een advocaat ingekocht. Het betrof advisering rond een ontslag (vaststellingsovereenkomst).

Governance

SISR&G hanteert de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs van de PO-Raad. De beginselen van deze code werken door in richtinggevende documenten als het Managementstatuut, het Toezichtkader, Reglement Algemeen Bestuur, Medezeggenschapsstatuut en GMR-reglement. Er zijn geen (meldingen over) afwijkingen op de Code geconstateerd in 2022. Binnen SISR&G is sprake van een functionele scheiding tussen het bestuur en intern toezicht. De invulling van horizontale verantwoording door het bestuur wordt zichtbaar in de bovenstaande passages met betrekking tot het Algemeen Bestuur en Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. Uiteraard is daarnaast ook sprake van horizontale verantwoording tussen de afzonderlijke scholen en hun MR. Het dagelijks bestuur hanteert een open dialoog, waarbij naast de formeel verplichte documentatie betreffende organen breed geïnformeerd worden over actuele ontwikkelingen en beleid, onder meer door het delen van de interne managementrapportages.

Administratie

De financiële administratie en de personeels- en salarisadministratie worden uitgevoerd door Groenendijk Onderwijs BV in Sliedrecht.

Zaken met politieke of maatschappelijke impact

De reguliere contacten met de gemeentelijke overheden zijn onderhouden. De meest aangelegen wijze is het voorbereiden en bijwonen van het 'Op Overeenstemming Gericht Overleg' (OOGO). Daar waar nodig is op basis van casuïstiek contact gezocht met de betrokken ambtelijke dienst en / of wethouder. In 2022 was er contact en overleg over huisvestingszaken, VVE, NPO, Gemeentelijk taalbeleid en LEA.

Het jaar 2022 begon nog met coronabeperkingen, maar al snel raakten die buiten beeld en herstelde zich het normale leven weer.

De oorlog in Oekraïne bracht vervolgens veel inspanning en aandacht. Er was wekelijks overleg tussen de schoolbesturen en het gemeentebestuur over het onderwijsaanbod aan de gevluchte kinderen. Al snel bleken onze scholen hier geen rol in te spelen, omdat er rekening wordt gehouden met de -meestal- andere religie van de kinderen. Overigens gebeurt dit niet bij de spreiding van bijvoorbeeld de Syrische kinderen. Hier vinden wij iets van.

Verder merken we op dat de m.n. landelijke politieke situatie ten aanzien van moslims en in het bijzonder het islamitisch onderwijs door ons niet als stabiel wordt ervaren. Regelmatig geven (rechts-extreme) politici aan liever geen islamitisch onderwijs in Nederland te willen of deze zelfs te willen afschaffen. Ook, al dan niet terechte, incidenten worden door politici uitvergroot of voor eigen politiek gewin gebruikt. Dit maatschappelijke probleem wordt heeft een grote impact op het welbevinden van moslims en hun kinderen.

2. Verantwoording van het beleid

Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg

We leiden leerlingen op tot zelfstandige burgers die kritisch kunnen denken en zich in een veranderende maatschappij goed kunnen ontwikkelen, doordat ze naast de basisvaardigheden zicht hebben op hun eigen talenten en eigenaarschap hebben ontwikkeld. Dit doet iedere school op zijn eigen manier, vanuit zijn eigen visie. We bieden alle leerlingen de basisvaardigheden aan en daarnaast willen we alle leerlingen leren om samen te werken, kritisch te denken, respect te hebben, eigenaarschap te ontwikkelen of uit te breiden. Om dit te bewerkstelligen bieden we goed onderwijs aan dat aansluit bij de onderwijsbehoefte van de leerlingen. Dit vraagt om maatwerk waarbij leerlingen met activerende instructievormen, passend pedagogisch-didactisch handelen en middels afwisseling in werkvormen, de basiskennis aangeboden krijgen die vastgelegd is in de kerndoelen. We richten ons onderwijs niet alleen op de cognitieve vlakken maar op de brede ontwikkeling van kinderen. Hierbij zien we veiligheid als voorwaarde voor het leren en ontwikkelen van kinderen. Onze Kwaliteitszorg is een geheel aan maatregelen waarmee een school op systematische wijze de kwaliteit van het onderwijs in brede zin bepaalt, bewaakt en verbetert. Het is een continu verbeterproces om zodoende aan de kwaliteitseisen te voldoen. Het gaat hierbij dan om de relatie tussen de eigen doelen en ambities, de borging daarvan in beleid, management en processen en de vraag hoe de resultaten zich verhouden tot de gestelde doelen. De kwaliteitszorg wordt gepland in een vierjarige cyclus, die uiteenvalt per schooljaar. De school maakt gebruik van de volgende documenten: schoolplan, schooljaarplan inclusief schooljaarverslag, schoolgids, beleidsnotities, borgingsdocumenten, verbeterplannen (gekoppeld aan het schooljaarplan) en het schoolondersteuningsprofiel (SOP). Voor het bepalen van de (onderwijs) kwaliteit worden jaarlijks afspraken gemaakt over het afnemen van de methodegebonden en de niet-methodegebonden toetsen, vastgelegd in een toetskalender. De toetsuitslagen (methode-onafhankelijk) worden geregistreerd (in ieder geval in ParnasSys), geanalyseerd en er worden conclusies aan verbonden. Ontwikkelingsafspraken over de ondersteuning zijn opgenomen in het SOP.

SISR&G maakt op haar scholen gebruik van het kwaliteitsinstrument 'WMK' bij het verkrijgen van zicht op de kwaliteit van het onderwijs. Via het instrument werken allen die betrokken zijn bij het onderwijs in de PDCA-cyclus aan de kwaliteitsontwikkeling en -zorg. Het kwaliteitsinstrument 'WMK' is volledig geïntegreerd binnen ParnasSys. WMK maakt optimaal gebruik van de al beschikbare data binnen ParnasSys. Binnen de kwaliteitscyclus verbindt het instrument de kwaliteitszorg, schoolontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling op logische wijze met elkaar en maakt het een vertaling naar het schoolplan, schooljaarplan en het schooljaarverslag. Met behulp van de verschillende functionaliteiten die WMK biedt, krijgen we antwoord op de belangrijkste kwaliteitszorgvragen:

- Doen we de goede dingen?
- Doen we de goede dingen goed?
- Wat vinden anderen daarvan?
- Levert het ook het gewenste resultaat op?
- Wat doen we met die kennis?

Mijn Schoolplan is een omgeving binnen ParnasSys waarin scholen hun schoolplan, schooljaarplan, schoolondersteuningsprofiel, schoolrapportage, NPO-plan, veiligheidsplan en burgerschapsplan kunnen vormgeven. Hierbij kunnen zij gebruik maken van de data uit het kwaliteitsinstrument WMK. Zo kunnen bijvoorbeeld de evaluaties van ouders, medewerkers en directie over 'kwaliteitszorg' naast elkaar worden gelegd en vergeleken.

De bestuurder bewaakt de kwaliteit en stuurt de kwaliteitszorg op de scholen aan. De schoolleiding stuurt de kwaliteitszorg, die verbonden is met de visie op didactisch handelen, zoals geformuleerd in het schoolplan, op de scholen aan. De schoolleiding draagt daarbij zorg voor een professionele schoolcultuur en kwaliteitscultuur en betrokkenheid van medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers. Het bestuur is verantwoordelijk voor een professionele stichtingscultuur waarin de kwaliteitszorg is verbonden met onze visie. Samen bouwen we continu aan succesvolle scholen. Hierbij onderscheiden we een vijftal kernindicatoren, die aan de basis staan van een succesvolle school, te weten;

- Strategische doelen
- Kwaliteitskader

- Schoolorganisatie
- Leerlingenpopulatie
- Omgeving

Het bestuur monitort deze succes-indicatoren periodiek, op basis waarvan het bestuur stuurt, keuzes en plannen maakt, interventies pleegt en/of extra begeleiding en ondersteuning biedt. Het bestuur en de scholen leggen over de uitkomsten van deze indicatoren verantwoording af aan het interne toezicht, en aan ouders/verzorgers en overige stakeholders.

2.1.1 Strategische doelen en resultaten

Eind 2022 hebben we, mede gekeken naar actualiteiten en ontwikkeling, onze visie bijgesteld. Wij leiden kinderen op tot zelfstandige burgers die kritisch kunnen denken en zich in een veranderende maatschappij goed kunnen ontwikkelen, doordat ze naast de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap, zicht hebben op hun eigen talenten en eigenaarschap hebben ontwikkeld. We richten ons naast de cognitieve vakken ook op de brede ontwikkeling van kinderen. Hiertoe zien we veiligheid als voorwaarde voor leren en ontwikkelen. Daarnaast is het onze opdracht om een bijdrage te leveren aan maatschappelijke vraagstukken zoals kansengelijkheid, inclusie en actief burgerschap.

2.1.2 Cognitieve onderwijsresultaten

Vanaf schooljaar 2020-2021 worden onderwijsresultaten geanalyseerd en beoordeeld aan de hand van behaalde referentieniveaus. De referentieniveaus beschrijven wat een leerling op een bepaald moment in zijn schoolloopbaan op het gebied van taal, lezen en rekenen moet beheersen. In groep 8 moeten in principe alle leerlingen het basale niveau 1F beheersen. De Inspectie van het Onderwijs hanteert voor alle scholen 85% van de leerlingen als ondergrens (signaleringswaarde). Het streefniveau 2F/1S zou door alle leerlingen met een gecombineerd vmbo-(g)t/havo advies of hoger gehaald moeten worden. De signaleringswaarde die de Inspectie van het Onderwijs voor 2F/1S hanteert varieert met de schoolweging: hoe lager de schoolweging, hoe hoger de signaleringswaarde. Onze scholen hebben in 2022 uitstekende resultaten behaald op de eindtoets groep 8.

De scholen monitoren de leerresultaten (tussenopbrengsten) van de leerlingen door Cito-toetsen af te nemen en deze te analyseren op schoolniveau. De school kijkt voor het schooladvies onder andere naar leerresultaten, aanleg en ontwikkeling op de basisschool. De bestuurder bespreekt de tussentijdse resultaten jaarlijks tijdens de voortgangsgesprekken met het management van de scholen. De tussenopbrengsten en de analyse daarop dienen mede als voorspellers voor het schoolsucces. Beide scholen hebben het predicaat 'Goed' en voldeden daarmee in 2022 aan de wettelijke eisen voor basiskwaliteit waarop de Inspectie van het Onderwijs toeziet.

Hieronder staan de behaalde referentieniveaus bij de eindtoets in 2022 van onze beide scholen. De scores van onze scholen zijn ver boven de signaleringswaarden van de inspectie.

Al Qalam

Referentieniveaus

		Aantal leerlingen behaald	Percentage	Percentage landelijk
Lezen	1F	56	98	98
	2F	44	77	73
Taalverzorging	1F	57	100	97
	2F	48	84	62
Rekenen	1F	57	100	92
	1S	26	46	44

An Noer Referentieniveaus

		Aantal leerlingen behaald	Percentage	Percentage landelijk
Lezen	1F	38	97	98
	2F	31	79	73
Taalverzorging	1F	38	97	97
	2F	31	79	62
Rekenen	1F	38	97	92
	1S	22	56	44

2.1.3 Overige ontwikkelingen

Afgelopen jaar stond in het teken van de evaluatie van ons strategisch beleid en het formuleren van aangepaste en/of nieuwe doelen voor de toekomst. Creëren van gelijke kansen, samen reflecteren op de toekomst, bouwen aan werkgeluk en verbinden met de gemeenschap zijn de belangrijkste thema's voor de komende jaren.

2.1.4 Passend onderwijs

Onze wettelijke opdracht is een passende plek en gelijke onderwijskansen te bieden aan ieder kind. Hiervoor werken onze scholen samen in de samenwerkingsverbanden Rijnstreek en Midden-Holland PO.

Het gezamenlijke doel binnen SISR&G is om voor elk kind op de meest passende plek het best passende onderwijs te realiseren. Beide scholen werken op drie niveaus aan passend onderwijs:

- 1) de basisondersteuning,
- 2) extra ondersteuning door arrangementen (voor een individuele leerling of een klein groepje leerlingen),
- 3) extra ondersteuning door plaatsing op een school voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs.

Daarnaast heeft elke school recent een schoolondersteuningsprofiel (SOP) opgesteld. Met deze profielen willen we ouders en andere scholen laten zien wat de scholen bieden aan basisondersteuning en extra ondersteuning.

De middelen voor passend onderwijs vanuit het samenwerkingsverband gaan naar de scholen.

Het versterken en verbreden van de basisondersteuning van scholen zodat we eerder bepaalde problematiek bij kinderen kunnen signaleren en bijsturen, blijft een belangrijk speerpunt voor onze scholen. Beide scholen zetten zich hiervoor in, onder andere door meer samen te werken met kinderopvangpartners en jeugdzorg of door specifieke expertise te ontwikkelen op het gebied van bijvoorbeeld houding en gedrag of het jonge kind. Hierbij is het ook belangrijk dat we beter elkaars expertise benutten in netwerken. De leernetwerken van intern begeleiders binnen onze stichting zijn hier voorbeelden van.

Om een passend aanbod te kunnen bieden, is het versterken van de samenwerking tussen het reguliere basisonderwijs, SBO, SO, samenwerkingsverband en maatschappelijke partners heel belangrijk. Beide scholen van SISR&G werken met maatschappelijke partners samen aan een passend aanbod voor kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften.

De doelen in het kader van passend onderwijs waarvoor het bestuur de middelen vanuit de lumpsum heeft uitgegeven zijn de volgende:

- In een vroegtijdig stadium signaleren welke leerlingen er zorg nodig hebben.
- Het inzetten van de interne begeleiders om het passend onderwijs te coördineren.
- Het inzetten van onderwijsassistenten om zorgleerlingen op hun eigen niveau te begeleiden.
- Het inzetten van diverse signaleringsinstrumenten om zorgleerlingen te signaleren, de opbrengsten te meten en de resultaten te analyseren (leerlingvolgsysteem, diagnostische onderzoeksmiddelen, leerlingobservatie door een orthopedagoog, dyslexie-onderzoek).

De bepaling van de inzet van de middelen is vastgelegd in de keuzes binnen onze ondersteuningsprofielen en de doelen van de schoolplannen. Deze plannen zijn afgestemd met de toezichthouder en het personeel van de scholen en voorgelegd aan de medezeggenschapsraden.

De doelen in het kader van passend onderwijs waarvoor het bestuur de middelen vanuit de samenwerkingsverbanden heeft uitgegeven, zijn de volgende:

- Minder leerlingen uit laten stromen naar het speciaal (basis)onderwijs.
- De inzet van (ambulante) begeleiding van leerlingen.
- De inzet van ondersteuningsarrangementen voor leerlingen.
- De inzet van extra formatie, materialen en het faciliteren van scholing van personeel.

Het bestuur is, in samenwerking met zijn stakeholders, tot deze doelen gekomen vanuit het besef dat onze scholen een centrale rol vervullen in het tegemoetkomen aan de ontwikkelbehoeften van kinderen en dat ieder kind recht heeft op de begeleiding die het nodig heeft.

Verwijzingen naar SO en SBO

Beide scholen kennen een zeer laag aantal verwijzingen voor het speciaal (basis)onderwijs. In 2022 is er door onze scholen voor 2 leerlingen een TLV aangevraagd en toegekend gekregen door het samenwerkingsverband. Het betreft **0,27%** van het totale aantal leerlingen.

De lage verwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs geeft aan dat we op de scholen in ruime mate in staat zijn passend onderwijs vorm te geven.

Andere opbrengsten zijn:

- Maximale opbrengsten bij de CITO Eindtoets (referentieniveaus). Zie hiervoor onderdeel 2.1.2.
- Alle kinderen doen mee in de leerlijn met dezelfde leerdoelen, met uitzondering van zeer uitzonderlijke en gedocumenteerde situaties.
- Realisatie meer handen in de klas om de leerkracht te ontzorgen.
- Deskundigheidsvergroting leerkrachten. Door beide scholen is geïnvesteerd in professionalisering van het team, ofwel door het organiseren van (team)brede scholingen het scholingsaanbod en/of door directe begeleiding en coaching van docenten.
- Leerlingbegeleiding. Beide scholen hebben gekozen voor een intensivering van de ondersteuning door individuele leerlingbegeleiding. Hierbij ligt de focus op het sociaal en emotioneel functioneren. Zo is er een aanbod van trainingen (sova, faalangst, Rots en Water) diagnostiek bij individuele leerlingen.
- Meer samenwerking met jeugdhulp in concrete cases.
- Onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen van goed niveau. Een aantal leerkrachten zijn geschoold in de begeleiding van (hoog)begaafde kinderen. Tevens wordt externe expertise op dit vlak ingekocht.
- Er zijn geen thuiszitters.

In onderstaande tabellen is te zien hoe de gelden zijn uitgegeven in 2022. Veel wordt geïnvesteerd in meer handen in de klas, extra inzet van de interne begeleiding, inhuur extra ondersteuning en extra ondersteuning voor (hoogbegaafde) kinderen.

Al Qalam	Baten	Lasten
SMW Midden-Holland	€ 223.564	€ 238.072
Ondersteuning (Personele inzet: <i>loonkosten en overige kosten, zoals scholing</i>)		€ 47.500
a) interne begeleiding		
b) maatschappelijk werk		
c) bovenschoolse trajectbegeleiding en coördinatie		
d) specialisten (onderwijsspecialisten, orthopedagogen e.d.)		

Ondersteuning van leerlingen (<i>loonkosten en overige kosten, zoals scholing</i>) -meer handen in de klas / onderwijsassistenten/HB		€ 182.961
Materiele kosten		€ 7.611
Totaal inkomsten en uitgaven	€ 223.564	€ 238.072
Verschil uit eigen middelen betaald	- € 14.508	

An Noer	Baten	Lasten
SMW Rijnstreek	€ 89.748	€ 91.045
Ondersteuning van leerlingen (<i>loonkosten en overige kosten, zoals scholing</i>) -meer handen in de klas / onderwijsassistenten en leerkrachten		€ 62.114
Ondersteuning (Personele inzet: <i>loonkosten en overige kosten, zoals scholing</i>) -interne begeleiding -bovenschoolse trajectbegeleiding en coördinatie -specialisten (onderwijsspecialisten, orthopedagogen e.d.) -plusklas		€ 23.853
Materiele kosten		€ 5.078
Totaal inkomsten en uitgaven	€ 89.748	€ 91.045
Verschil uit eigen middelen betaald	- € 1297	

Inhoudelijke specificatie besteding passend onderwijs:

Besteding zorggelden SISR&G	Bestedingen	%
Ondersteuning (IB, specialisten, scholing, etc.)	€ 71.353	21,7
Ondersteuning leerlingen (meer handen in de klas, HB)	€ 245.075	74,5
Materieel	€ 12.689	3,8
Totaal uitgegeven aan passend onderwijs	€ 329.117	100

2.1.5 Extra ondersteuning voor leerlingen

In 2022 zien we nog steeds de effecten van de Corona pandemie op het leren en ontwikkelen van onze leerlingen. Om de effecten van de coronapandemie voor leerlingen op te vangen heeft het ministerie van OCW het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ingericht.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Met de NPO-middelen hebben we de afgelopen twee jaren een impuls kunnen geven aan het wegwerken van achterstanden, die leerlingen als gevolg van het sluiten van de scholen gedurende de coronaperiode hebben opgelopen. Hiertoe zijn de subsidies beschikbaar gesteld aan de scholen. Alle scholen hebben een schoolscan gemaakt op basis waarvan in samenspraak met het schoolteam een plan van aanpak met bijbehorende begroting is opgesteld. De NPO-plannen zijn met instemming van de medezeggenschap en na toetsing door de bestuurder, in uitvoering genomen.

De plannen oftewel NPO-middelen zijn, als vervolg op het schooljaar 2021-2022, het schooljaar 2022-2023 op de volgende interventies gericht;

Interventies gericht op meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij de spijkeren	9%
Interventies gericht op effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren	3%
Interventies gericht op sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen	5%
Interventies gericht op ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen	
Interventies gericht op (extra) inzet van personeel en ondersteuning	74%
Interventies gericht op faciliteiten en randvoorwaarden (in te zetten in combinatie met voorgaande interventies)	9%

Voorlopige resultaten die al zichtbaar zijn geworden zijn:

- Professionalisering door middel van teamscholing (rekenen, formatief evalueren, feedback geven), door collegiale consultatie of door specialisten in de school te brengen (vakdocenten, leesspecialist, dramadocenten).
- Aanschaf materialen (rekenmaterialen, taallokaal, bewegend leren, fonemisch bewustzijn).
- Begeleiding van kleine groepen leerlingen of het splitsen van klassen waardoor extra instructiemomenten gerealiseerd konden worden.
- Interventies gericht op de groepsdynamiek en het welbevinden, zoals kindercoach.
- Deskundigheidsbevordering door het vrij roosteren van leerkrachten ten behoeve van beleidstaken en coördinerende taken zoals een rekencoördinator, taalcoördinator en gedragsspecialist.

De NPO-middelen die aan het einde van het schooljaar 2022-2023 nog niet zijn uitgegeven, blijven via de bestemmingsreserve beschikbaar voor desbetreffende scholen.

In 2022 zijn de maatregelen voor de zomervakantie geëvalueerd, is de schoolscan geactualiseerd en is het schoolprogramma waar nodig bijgesteld met instemming van de mr-en en bovenscholen met instemming van de GMR. De plannen voor het schooljaar 2022-2023 liggen grotendeels in het verlengde van de plannen in het eerste schooljaar.

In de financiële paragraaf staat meer informatie over het totaal van ontvangen NPO gelden en de inzet ervan.

Tijdelijke arbeidsmarkttoelage NPO

Voor de duur van het Nationaal Programma Onderwijs komt het personeel, dat in dienst is bij SISR&G en werkzaam op een van de door de minister aangewezen scholen met een uitdagende leerlingpopulatie, gedurende de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 in aanmerking voor een bijzondere en aanvullende tijdelijke arbeidsmarkttoelage. Beide scholen van SISR&G komen voor de tijdelijke arbeidsmarkttoelage in aanmerking. Over de inzet van deze middelen heeft, na een evaluatie in 2022, overleg plaatsgevonden tussen bestuur en GMR. De GMR heeft in 2022 zijn instemming verleend op het toekennen van hetzelfde toeslagpercentage als in het eerste jaar. De arbeidsmarkttoelage betreft 10,7 resp. 11,3% % voor de periode januari 2022 tot 1 augustus 2023. Mocht er een overschot of tekort ontstaan in de dekking van de toelage uit de rijksmiddelen, dan wordt dit verrekend met de lumpsum. Inmiddels heeft de minister van OCW bekend gemaakt dat de arbeidsmarkttoelage permanent wordt gemaakt.

Bovenschoolse inzet NPO

Er zijn bovenscholen geen middelen NPO ingezet.

Samenwerking met gemeente Gouda

Samen met de andere Goudse besturen neemt SISR&G ook deel aan de activiteiten die vanuit het NPO budget van de gemeente Gouda worden opgezet.

2.1.6 Sturen op kwaliteit

Onderwijskwaliteit is de belangrijkste drijfveer voor de schoolstichting. Alles is gericht om de kwaliteit zo goed mogelijk te ontwikkelen, vast te houden en te continueren.

Wij hebben een sterke kwaliteitscultuur die ons een steeds stijgende onderwijskwaliteit en tevredenheid bij leerlingen, personeel en ouders heeft opgeleverd. Kwaliteit is de basis van al ons handelen, kwaliteitszorg altijd aanwezig.

Kwaliteitszorg is de basis van waaruit we het onderwijs op onze scholen vormgeven. Onze kwaliteitszorg baseren we op WMK-PO. Door systematisch na te gaan of de gewenste effecten en resultaten gehaald worden, wordt het mogelijk het beleid waar nodig bij te sturen. In die zin maken we gebruik van de plan-do-check-act cyclus.

Bij de inrichting van onze kwaliteitszorg zijn de schoolplannen de richtinggevende documenten. Continue bepalen de scholen in hoeverre de schooldoelstellingen uit het schoolplan zijn gerealiseerd. Hierbij maken wij de balans op van de resultaten. Naast de eigen gegevens wordt ook gebruik gemaakt van de gegevens van de inspectierapporten en andere auditrapporten om inhoudelijk vast te stellen waar de scholen zich ten aanzien van onderwijskundige ontwikkeling op dit moment bevinden. Op basis van deze informatie en gebruik makend van de inzichten en ideeën van de leerkrachten worden missie en visie van de stichting waar nodig geactualiseerd en bijgesteld en worden strategische doelen geformuleerd voor een nieuwe schoolplanperiode.

De jaarlijks op te stellen jaarplan gebruiken de scholen om vinger aan de pols te houden en de schoolontwikkeling bij te stellen. Zo stellen we bijvoorbeeld jaarlijks vast welke leerlingen op onze scholen speciale onderwijsbehoeften hebben, denk daarbij aan leerlingen met meer dan een half jaar achterstand op het gebied van taal en rekenen, met het Nederlands als tweede of derde taal of met een beschikking voor een vorm van speciaal onderwijs. De evaluatie van de beleidsresultaten die met behulp van het jaarplan worden nagestreefd gebeurt aan de hand van:

- Klassenbezoeken om na te gaan in hoeverre de beleidsvoornemens en schooldoelstellingen worden gerealiseerd. Daarnaast vinden klassenbezoeken plaats in het kader van het geven van feedback op het onderwijskundig handelen.
- Voortgangsgesprekken waarin ook de leeropbrengsten van de betreffende groep aan de orde komen.
- Gesprekken met ouders, leerlingen en leden van het bestuur.
- Evaluaties van bijvoorbeeld ouderavonden en oudercontacten.
- Toetsinstrumenten om leerresultaten vast te stellen.

Binnen onze schoolstichting letten we doorlopend en expliciet op:

- De onderwijsresultaten blijven minimaal op het niveau dat verwacht mag worden op basis van de leerlingen-
- De populatie en de daarbij behorende wegingsfactoren en referentieniveaus.
- Rondom Passend onderwijs worden zoveel mogelijk inclusieve settings georganiseerd waardoor het doorverwijzingspercentage naar het S(B)O, het speciaal (basis)onderwijs, onder zowel het landelijk als regionaal gemiddelde blijft.
- Leerkrachten werken zoveel mogelijk handelingsgericht en opbrengstbewust, brengen de onderwijsbehoeften van leerlingen in kaart en passen het onderwijsaanbod daarop aan.

Het sturen op referentieniveaus is voor onze stichting nieuw en sluit aan bij het nieuwe onderwijsresultaten-model, zoals dat vanaf augustus 2020 door de Onderwijsinspectie wordt gehanteerd. Bij het beoordelen van de vraag of aan de norm is voldaan dient de schoolweging meegenomen te worden.

Deze schoolweging wordt door het CBS vastgesteld aan de hand van een aantal criteria die betrekking hebben op de schoolpopulatie. De door de school te behalen doelen worden daarmee meer afgestemd op de populatie leerlingen dat de school bezoekt. In algemene zin geldt dat ten minste 85% van de leerlingen ten minste het niveau 1F dient te halen. Het streefniveau 1S/2F is bij voor onze scholen gemiddelde schoolweging van ruim 36 vastgesteld op ten minste 37,5%. Het landelijk gemiddelde ligt bij een schoolweging van 36 overigens op 47,5%.

Voor alle vakken geldt dat het functioneringsniveau van de leerlingen op 1F de signaleringsgrens van 85% overstijgt. Deze grens is echter de ondergrens die door de Onderwijsinspectie wordt gehanteerd. Het landelijk gemiddelde ligt op ruim 96% en dat is in lijn met de resultaten binnen onze scholen over de afgelopen drie jaren. Ook in 2022 hanteren onze beide scholen eigen, ambitieuze doelstellingen zodat we beter zicht hebben op de kwaliteit van de eigen scholen in relatie tot de eigen ambities. Hiermee worden de kaders gegeven waarbinnen gestuurd kan worden op de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

De vastgestelde eigen doelstellingen zijn:

		Signaleringswaarde % hoger dan of gelijk aan 1F	Signaleringswaarde % hoger dan of gelijk aan 1S of 2F
Norm inspectie		85,0	36,6
Eigen norm	Rekenen	95,0	42,0
	(Begrijpend) lezen	95,0	80,0
	Taalverzorging	95,0	50,0

2.1.7 Burgerschapsonderwijs

Op 1 augustus 2021 is de nieuwe wet Burgerschapsonderwijs van kracht geworden. Het betreft een aanscherping van de eerdere wet van 2006. Met deze wetsaanscherping wil de minister de burgerschapsopdracht voor de scholen verduidelijken. In de wet staat onder meer dat kinderen en jongeren in het funderend onderwijs moeten leren over de basiswaarden van onze democratische rechtsstaat, vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Iedere school geeft op eigen wijze invulling aan burgerschapsonderwijs. Tijdens de managementgesprekken in 2022 zijn de scholen hierop bevraagd.

2.1.8 Internationalisering

Onze kinderen groeien steeds meer op in een multiculturele samenleving. Het is belangrijk om de wereld de school in te halen en de leerling de wereld in. Er is bij internationalisering aan gedacht voor:

- Wereldburgerschap: door wekelijks aandacht voor internationale ontwikkelingen tijdens de reguliere lessen en tijdens de lessen Kunst en Cultuur.
- Vreemdetalenonderwijs: op onze school geven we Engels vanaf groep 5.
- Internationaal georiënteerde leerinhouden: bij lessen, projecten, thema's en activiteiten wordt het onderwijs geschaald, waarbij er sprake is van thuis nabij en internationale inbedding van leeractiviteiten.
- Culturele vorming: bij de verschillende onderdelen van cultuuronderwijs leren de kinderen aspecten van rijke culturen wereldwijd.

2.2 Personeel & professionalisering

Onze medewerkers zijn de spil van ons onderwijs. Zij zijn het immers die met de leerlingen ons onderwijs vorm geven in de praktijk van alledag. Het HRM-beleid van de SIS&G is daarom een belangrijke anker waarin we werken aan goed onderwijs dat onze leerlingen voorbereidt op de wereld van morgen. In 2022 zagen we als onderwijssector het lerarentekort steeds verder toenemen. Deze ontwikkeling is ook binnen SIS&G zichtbaar en merkbaar.

2.2.1 Lerarentekort

Er is veel zorg om en aandacht voor het lerarentekort. Binnen de SIS&G wordt dit steeds meer voelbaar en merkbaar. Op allerlei manieren proberen wij in contact te komen met studenten, zij-instromers en leraren elders. Wij gaan met hen in gesprek en bekijken welke mogelijkheden er zijn voor werk en/of persoonlijke ontwikkeling binnen onze stichting. Wij werven proactief en boven-formatief leraren en onderwijsassistenten, wij bieden (duale) studenten en zij-instromers opleidingsplekken aan en zorgen voor een goede en gedegen coaching en begeleiding.

Eind 2022 namen wij in het verlengde hiervan deel aan een stedelijke actie, gericht op de werving van nieuw personeel. Wij startten een social mediacampagne op o.a. LinkedIn om de bekendheid van de stichting en de scholen te vergroten en bij vacatures mogelijke kandidaten gericht te benaderen via pushberichten op hun eigen accounts.

Het kabinet en de sociale partners hebben in de Wet banenafpraak vastgelegd dat werkgevers extra banen creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. Hier zien wij kansen om ook deze doelgroep aan te spreken.

We hebben in 2022 bij een aantal gemeenten en uitzendbureaus geïnformeerd naar kandidaten uit de doelgroep banenafpraak.

2.2.2 Professionaliseren en opleiden

Professionalisering en begeleiding van medewerkers is een belangrijk speerpunt van ons beleid. Personeelsleden kunnen kiezen uit het landelijke aanbod van opleiders indien er een relatie aanwezig is met de strategische doelen van het Koersplan. Op deze wijze wordt er ook een appèl gedaan op het ontwikkelen van vaardigheden door de medewerkers vanwege de toenemende complexiteit van het vak. Denk hierbij aan communicatieve vaardigheden, maar ook aan vaardigheden als intervisie en feedback. Er is in toenemende mate sprake van niet-bevoegde medewerkers die kiezen voor een werken-leren-traject: duale studenten, zij-instromers, LIO-studenten, route van onderwijsassistent naar leerkracht enz. Voor deze toekomstige collega's stellen wij zogenaamde opleidingsplaatsen beschikbaar. Zij krijgen een aanstelling en worden vervolgens gekoppeld aan een ervaren leerkracht. Zo leren zij het vak 'in de praktijk'. In voorkomende gevallen is dan dus sprake van een dubbele bezetting op een groep. Met Hogeschool Leiden gingen wij de samenwerking aan binnen het traject Samen opleiden in de school. Hierbij loopt de student/LIO'er zijn stage bij ons op school. Ook de kunnen gebruik maken van alle relevante cursussen en opleidingen, maar voor hen wordt ook gerichte professionalisering aangeboden. Zo is er ieder jaar een tweedaagse rond een specifiek thema (2022: burgerschap, formatief evalueren), kan het managementoverleg verdiept worden door het uitnodigen van externe deskundigheid en krijgen directeurs de gelegenheid zich bij te scholen om te voldoen aan de eisen in het kader van hun registratie als Schoolleider. Om toekomstig leidinggevend te werven wordt met regelmaat een kweekvijvertraject aangeboden. Medewerkers worden in de gelegenheid gesteld om op basis van scholing en training kennis te maken met managementfuncties als IB'er en bouwcoördinator. Dit alles wordt gedaan in overleg en samenspraak met de (P)MR en (P)GMR

We zien onze medewerkers als professionals bij wie het talent en vakmanschap centraal staan. In 2023 en volgende jaren zal binnen de professionalisering meer het accent gelegd worden op vakmanschap. Scholing gericht op de uitvoering van het onderwijs waarin het lesgeven en samenwerken centraal staan. De leidinggevenden stellen in overleg met de bestuurder jaarlijks een persoonlijk scholingsplan voor de personeelsleden op.

2.2.3 Intervisie teams, directeurs, intern begeleiders

De directeurs komen elke maand voor intervisie bij elkaar, terwijl de intern begeleiders dit 4 keer per jaar doen. De teams komen 2 keer jaar bij elkaar. Aan de hand van een vooraf opgestelde agenda worden met name onderwijskundige onderwerpen besproken, maar ook het lerarentekort en mogelijke oplossingen komen aan bod.

2.2.4 Uitkeringen na ontslag

Jaarlijks worden de personeelswensen geïnventariseerd. Door tijdig met medewerkers in gesprek te gaan en hun situatie serieus te nemen probeert de stichting te voorkomen dat medewerkers vastlopen in het arbeidsproces. Mocht het nodig zijn dan is er een royaal budget voor coaching, begeleiding en re-integratie beschikbaar. In geval een personeelslid toch met ontslag gaat, wordt door de directie in overleg met een jurist en het administratiebureau bepaald wat de financiële gevolgen daarvan zijn.

Als er sprake is van doorbetaling van salaris voor rekening van het schoolbestuur, komen de kosten ten laste van de exploitatiereserve. Indien nodig zal vroegtijdig actie worden ondernomen om voor de werknemer een andere werkgever te vinden. De reserves zijn ruim voldoende om enig risico op dit punt te kunnen lopen. Andere externe en interne ontwikkelingen die invloed hebben op het realiseren van onze strategische doelstellingen leiden tot bijsturing als daartoe aanleiding bestaat.

Aan de hand van een lijst met namen van vertrokken medewerkers houdt de dagelijks bestuurder bij welke medewerkers een WW-uitkering aanvragen bij het UWV. Deze gegevens zijn ook terug te vinden via het UWV Werkgeversportaal. Daarin kan precies gevolgd worden welke (oud)medewerkers recht hebben op een uitkering. Het kan dat een uitkering op het bestuur drukt. We benutten het systeem om uitkeringsgerechtigden, die als laatste werkgever bij onze stichting hebben gewerkt, de relevante vacatures en vervangingen aan te bieden om zo de uitkeringslasten voor ons bestuur zo laag mogelijk te houden. In 2022 zijn er geen (oud)medewerkers waarvan de uitkering ten laste van onze stichting komt.

2.2.5 Strategisch personeelsbeleid

Het strategisch personeelsbeleid draagt in zijn algemeenheid bij aan onze stichtingbrede ambities en in het bijzonder aan de ambities van onze scholen. Het strategisch personeelsbeleid vloeit voort uit onze strategische visie, verwoord in het strategisch beleidsplan 2023-2027 'Scholen waar je jezelf kunt zijn'. Met ons personeelsbeleid willen we bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs en willen we verbeteringen realiseren. Het strategisch beleidsplan en in het verlengde hiervan het personeelsbeleid, vormt voor de scholen het kader waarbinnen ze hun eigen schoolplannen en jaarplannen ontwikkelen. In het schoolplan worden de eigen onderwijskundige visie en de schoolontwikkeling weergegeven. De schoolplannen worden jaarlijks geëvalueerd en in de voortgangsgesprekken tussen de schoolleiding en het bestuur besproken. De evaluatie van de schoolplannen, de voortgangsgesprekken en andere data vormen de stuurinformatie op basis waarvan beleid wordt herijkt, nieuwe ontwikkelingen in gang worden gezet of interventies worden gepleegd. Zo kennen wij ook een beleidscyclus van Plan-Do-Check-Act binnen ons personeelsbeleid en staat de ontwikkeling van een professionele leercultuur centraal. Het strategisch personeelsbeleid van SISR&G kent drie thema's waaraan gewerkt wordt. Het gaat om:

- Leren en ontwikkelen
- Leiderschap en organisatie
- Binden en boeien

Nieuw te ontwikkelen personeelsbeleid wordt getoetst aan het strategisch beleidsplan en aan de vraag of het de voorkomende personeelsproblemen oplost. Bestaand personeelsbeleid wordt periodiek herijkt en getoetst op actualiteit en relevantie.

2.2.6 Zaken in het afgelopen jaar met behoorlijke personele betekenis

SISR&G streeft naar een zo evenwichtig mogelijke personeelsverdeling tussen mannen en vrouwen en verdeelt in verschillende leeftijdscategorieën. Tot op heden lukt het een gezonde mix van verschillende leeftijdsgroepen aan ons te binden, het aannemen van mannen blijkt ook dit jaar ondoenlijk.

Ondanks grote inspanningen om goed gekwalificeerd personeel te vinden, lukt dat onvoldoende. Opleidingsplaatsen voor zowel reguliere studenten als zij-instromers blijken niet te vullen. We voorzien hier voor de nabije en verdere toekomst grote problemen.

In 2022 is het gelukt alle groepen dagelijks te bemensen. Voor de niet structurele middelen is gebruik gemaakt van tijdelijk personeel.

2.2.7 Personeelssterke

Ultimo 2022 waren er 76 personeelsleden werkzaam, waarvan er 25 full time en 51 parttime. Om nu en in de toekomst op genoeg talentvolle en gekwalificeerde medewerkers te kunnen rekenen is een evenwichtige samenstelling van ons personeelbestand van belang. Van onze medewerkers heeft ongeveer 95% een vaste aanstelling. Hiermee behoudt onze stichting een stevige basis voor de continuïteit van haar activiteiten en een solide borging van kennis en ervaring binnen de eigen organisatie. Tijdelijke- en uitzend-contracten stellen de scholen in staat om op een veilige manier tijdelijke middelen in te zetten. Verder is het ook van belang te melden dat we wat nieuwe medewerkers betreft in een grote vijver kunnen vissen, aangezien personeelsleden elke religie of levensovertuiging mogen aanhangen. We hebben zowel moslims als niet-moslims in dienst. Het enige dat telt is de kwaliteit van het lesgeven en respect voor de grondslag van de school. Het gebrek aan leerkrachten treft ons echter steeds meer. Jammer genoeg komt het steeds vaker voor dat er niemand reageert op een vacature. Ook kiezen in deze krappe arbeidsmarkt niet-moslims niet snel voor een islamitische school. We proberen hier het hoofd aan te bieden door een in alle opzichten aantrekkelijke werkgever te zijn en door het aan ons binden van LIO- en andere stagiaires.

Type aanstelling		Totaal	Fulltime	Parttime
Vaste aanstelling	Aantal Personen	71	25	46
	Bezetting (wtf)	52,8286	25,0000	27,8286
Tijdelijke aanstelling	Aantal Personen	5	0	5
	Bezetting (wtf)	2,9958		2,9958

2.2.8 Personeelssterkte per functiegroep

Onderstaande tabel laat de personeelssterkte per functiegroep per 31 december 2022 zien. Beide scholen hebben een full time directeur en een full time conciërge. Er zijn 60 leerkrachten in dienst van de stichting. Van de 12 onderwijsassistenten zijn er 4 in opleiding tot leerkracht.

Functiegroep		Totaal	Fulltime	Parttime
Leraar LB (VO)/ LC (PO)	Aantal Personen	23	6	17
	Bezetting (wtf)	16,7693		
Leraar LB	Aantal Personen	37	11	26
	Bezetting (wtf)	25,9037		
Onderwijsassistent	Aantal Personen	12	4	8
	Bezetting (wtf)	9,1514		
directeur D13	Aantal Personen	2	2	0
	Bezetting (wtf)	2,0000		
Conciërge	Aantal Personen	2	2	0
	Bezetting (wtf)	2,0000		

2.2.9 Ziekteverzuim

Onze scholen hebben gewoonlijk een laag ziekteverzuim. Het ziekteverzuimpercentage was in 2019 2,0% en in 2020 was het percentage vanwege corona gestegen naar 4,8% om in 2021 uit te komen op 8,1% en in 2022 op 9,6%. Hoewel er geen bewijzen zijn, zal de stijging van het verzuim hoogstwaarschijnlijk te maken hebben met de coronapandemie. Naast een 3-tal medewerkers die long covid hebben en ook in 2022 ziek zijn gebleven, werden we in 2022 ook getroffen door een collega met kanker en 3 collega's met niet goed verlopen zwangerschappen.

Door het hoge verzuimcijfer in 2022 blijft ziekteverzuim een aandachtspunt. De krapte op de arbeidsmarkt heeft ook een relatie met het verzuim. Er is een risico voor de kwaliteit van het onderwijs en de werkdrukbeleving van medewerkers, aangezien het in toenemende mate moeilijk blijkt om alle vervangingsaanvragen in te vullen. Het heeft daarnaast ook een financieel aspect: SISR&G is eigenrisicodragers voor vervanging en betaalt zelf de rekening voor vervanging. De inzet van werkdruk maatregelen alsook de uitvoering van het masterplan verzuim krijgen wederom aandacht in 2023. Lichtenpunten zijn dat de verwachting is dat een aantal zieke medewerkers in 2023 zullen instromen in de WIA. Tot nu toe weten we het ziekteverzuim goed op te vangen met onze eigen medewerkers en enige aanpassingen in de organisatiestructuur.

2.2.10 Privacy

Onze organisatie voldoet grotendeels aan de vereisten van de AVG en heeft een externe functionaris gegevensbescherming benoemd. In 2022 zijn er geen datalekken gerapporteerd. Wij beseffen ons dat het hier met name gaat om een bewustwordingsproces. Daarom zal dit onderwerp regelmatig onder de aandacht worden gebracht en zullen we onze processen blijven verbeteren.

2.3 Huisvesting en facilitaire zaken

2.3.1 Huidige situatie

- Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe staat garant voor goed onderhoud en uitstraling van schoolgebouwen en schoolomgeving.
- De schoolgebouwen van onze stichting zijn veilig.
- De scholen van onze stichting zijn zuinig met energie en gericht op duurzaamheid.
- Onze stichting staat garant voor goed onderhoud en uitstraling van schoolgebouwen en schoolomgeving.

Zorg voor de omgeving. De scholen hebben goede contacten in de buurt en werken samen aan een schone en gezonde omgeving rondom de schoolgebouwen. Binnen de lessen wordt regelmatig aandacht besteedt aan een fijn, schoon en gezonde leefomgeving, trouwens ook als islamitische religieuze plicht. In het kader van de coronamaatregelen is in beide scholen extra schoonmaak uitgevoerd. Daarnaast zijn extra hygiëne- en schoonmaakmiddelen in gebruik genomen.

Beide scholen beschikken over een actueel ontruimingsplan en oefenen twee keer per schooljaar een (onverwachte) ontruiming, beschikken over een Plan van Aanpak rond de RI&E en voeren de daarin omschreven acties uit en hebben voldoende, gekwalificeerde bedrijfshulpverleners (BHV). Beide scholen zijn zuinig met energie en gericht op duurzaamheid.

Voor de periode 2021-2025 hebben we een nieuw energiecontract voor onze scholen afgesloten. We hebben bewust gekozen voor deelname aan een aanbesteding door Energie voor Scholen.

In de gemeenten waar onze scholen zijn gevestigd, leveren wij een stevig bijdrage aan de ontwikkeling van Integraal Huisvesting Plannen (IHP). Daarbij waarborgen we de optimalisatie van onze gebouwen.

2.3.2 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de huisvesting

In het IHP van de gemeente Gouda is Al Qalam opgenomen voor uitbreiding met 403m². De voorbereiding van de uitbreiding heeft in 2022 een aanvang genomen.

Gelet op de maatschappelijke ontwikkelingen willen we met name inzetten op duurzaamheid. We willen van onze gebouwen duurzame gebouwen maken. We streven naar veilige, schone en gezonde gebouwen waar het voor iedereen prettig (samen) werken en leren is. Gebouwen met een prettig binnenklimaat en met flexibele, multifunctionele ruimtes. We hebben de ambitie om de gebouwen zorgvuldig in te passen in de omgeving, om verantwoord en duurzaam om te gaan met materialen, om hergebruik te stimuleren en om te zorgen voor een laag en zuinig energie- en watergebruik. We stimuleren daarbij de scholen om zoveel mogelijk afvalvrij te zijn.

Door de architect is er een stedenbouwkundige studie uitgevoerd. In overleg zijn er 4 verschillende studies gedaan naar de mogelijkheden voor de locatie van de uitbreiding. De 4 studies zijn met alle betrokkenen besproken en 'optie 5' wordt vervolgens als meest wenselijk beoordeeld door onder andere:

- geen verlies vierkante meters speelplein;
- geen losstaande uitbreiding;
- bestaande lokalen hebben geen last van wegnemen zonlicht;
- mogelijkheid tot verfraaiing en/of nieuwe entree;

De gekozen variant behelst in het kort het volgende. Uitbreiding aan de westzijde van het schoolplein (met nieuwe entree).

De planning is dat in 2024 en verder de volgende activiteiten zullen plaatsvinden:

- Oplevering van de uitbreiding;
- Gebruiksvergunning uitbreiding;
- Het eventueel bijstellen van contracten i.v.m. het betrekken van de uitbreiding.

2.3.3 Facilitaire zaken

Onder verantwoordelijkheid van de directeur of de bestuurder bestaan de reguliere facilitaire werkzaamheden binnen SISR&G onder andere uit het afhandelen van binnengekomen meldingen en schades. Daarnaast het uitvoeren van groot meerjarig onderhoud, jaarlijks onderhoud en keuringen en adviseren over diverse

huisvestingsaangelegenheden. In 2022 is daarnaast gewerkt aan een aanbestedingstraject op het gebied van de uitbreiding.

2.4 Financieel beleid

De hoofddoelstelling van het financiële beleid van SISR&G is dat er enerzijds zoveel mogelijk middelen ingezet worden voor het onderwijs, terwijl anderzijds de continuïteit van de bedrijfsvoering gewaarborgd blijft. Hieruit vloeien diverse beleidsuitgangspunten voort, zoals het streven naar een doelmatige inzet van middelen en goede financiële kengetallen met genormeerde reserves die niet te hoog én niet te laag zijn. Om dit laatste te realiseren sturen we op een sluitende meerjarenbegroting en een aansluitend exploitatieresultaat. In de tabel hieronder staat weergegeven in hoeverre SISR&G in 2022 de gestelde financiële doelen heeft gerealiseerd. In de tekst daaronder wordt hier verder op in gegaan.

Doelen financieel beleid	Streefwaarden/indicatoren	Realisatie
Waarborging van de bedrijfscontinuïteit	Financiële kengetallen voor liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen voldoen aan de normen van het Inspectietoezicht (> signaleringswaarden).	Gerealiseerd
Financieel jaarresultaat conform begroting	Het verschil tussen het begrote en gerealiseerde resultaat op bestuursniveau is kleiner dan 1% van de totale baten.	Niet gerealiseerd
Doelmatige inzet van mensen en middelen	- De bovenschoolse lasten bedragen < 6% van de totale baten - Het aantal leerlingen per fte onderwijzend personeel blijft binnen bestuursformatieplan.	Gerealiseerd
Verantwoord/veilig beheer liquiditeiten en vermogen (treasury)	De uitvoering van de treasuryfunctie voldoet aan de geldende wet- en regelgeving	Gerealiseerd

Waarborging van de bedrijfscontinuïteit

Om risico's in de bedrijfscontinuïteit te monitoren en verantwoorden, sluiten we aan bij de kengetallen en signaleringswaarden die de Inspectie van het Onderwijs hanteert.

Financieel resultaat

In de vastgestelde meerjarenbegroting was voor 2022 een begroot resultaat opgenomen van negatief € 276.166 en is de daadwerkelijke realisatie €570.971. Reden voor deze forse afwijking zijn de forse incidentele middelen van het Nationaal Programma Onderwijs en daarnaast ook diverse andere die niet begroot waren (Rijk, SWV). In totaal is er afgerond een kleine miljoen euro meer aan baten ontvangen dan begroot was. De lasten van de organisatie hebben beperkt meebewogen met deze extra middelen.

Het lerarentekort en de hoge druk op scholen door de aanhoudende coronacrisis maakt dat veel van de extra middelen niet tot besteding leiden. De tragiek achter deze ontwikkeling is dat een groot deel van het beoogde extra onderwijsaanbod aan (kwetsbare) leerlingen achterblijft op de financiële mogelijkheden. Op de materiële lasten doen zich overbestedingen voor ten opzichte van de begroting, maar deze beïnvloeden het resultaat niet zoals de problematiek van beperkte (personele) schaalbaarheid in de primaire processen van de scholen. Ook in de afschrijvingslasten is een toename zichtbaar als gevolg van extra investeringen door de scholen.

Bovenstaand patroon was ook in 2020 al zichtbaar, en de kans op herhaling in 2022 is realistisch. SISR&G zet op in om de problematiek van het lerarentekort, waar de financiële problematiek grotendeels uit voortvloeit, structureel aan te pakken, door zoveel mogelijk zelf mensen op te leiden.

De niet bestede middelen worden aangehouden in een algemene reserve om later alsnog in te zetten. Het NPO kent een aparte bestemmingsreserve, zodat de beoogde NPO activiteiten alsnog hieruit bekostigd kunnen worden en betreffende bestedingen meerjarig verantwoord kunnen worden. De komende jaren begroten we negatieve resultaten om de ontstane (bovenmatige) reserves weer af te bouwen. Om dit proces te versnellen en intensiveren gaat het dagelijks bestuur het gesprek aan met scholen om additionele bestedingsdoelen voor bovenmatige reserves te identificeren.

Doelmatigheid

Het begrip doelmatigheid heeft in het primair onderwijs de laatste jaren een groter politiek/bestuurlijk gewicht gekregen. Van doelmatigheid is sprake als de beschikbare middelen en menskracht in een goede verhouding staan tot het onderwijsaanbod aan leerlingen. Dat kan worden benaderd op zowel bestuursniveau, als voor de scholen.

De overheadomvang is een belangrijke indicator voor de doelmatigheid van SISR&G. Niet alle middelen vloeien direct door naar onderwijstijd en daarmee leeropbrengsten voor leerlingen. Noodzakelijkerwijs wordt geld besteed aan beheersmatige, coördinerende en ondersteunende activiteiten voor de scholen. Als deze bestedingen echter te groot worden, dan gaat dat ten koste van het onderwijsaanbod, neemt de doelmatigheid van de bedrijfsvoering af.

Het aandeel van de bovenschoolse lasten in de totale exploitatie van SISR&G is laag en bedroeg een kleine 3% van de baten in 2022. Dit is inclusief collectieve materiële lasten die voor een groot deel direct ten behoeve van de scholen worden gemaakt, zoals verzekeringen, verzuimbegeleiding door de arbodienst en de kosten van het administratiekantoor. Voorstellen voor mutatie van de bovenschoolse afdracht van scholen worden binnen SISR&G altijd voorgelegd aan de schooldirecteuren en de GMR in een draagvlakpeiling. Pas bij unanimititeit stelt het dagelijks bestuur de nieuwe afdracht goed. Deze procedure heeft een dempend effect op de omvang van de indirecte kosten in de organisatie.

De vraag of het onderwijs op de scholen doelmatig is, maakt onderdeel uit van de jaarlijkse begrotings-gesprekken met het Algemeen Bestuur (het Algemeen Bestuur keurt immers de begroting goed). Onder meer de personeelsinzet, groepsomvang, ondersteunend personeel en materiële bestedingen worden afgezet tegen de mogelijkheden van de bekostiging enerzijds en beleidskeuzes in school- en jaarplannen anderzijds. Dit proces dwingt doelmatige keuzes af. Het Algemeen Bestuur vergewist zich er daarbij ook van of de geraamde inkomsten rechtmatig verworven worden (rechtmatigheid).

Lopende het boekjaar vraagt de bestuurder goedkeuring aan het Algemeen Bestuur voorafgaand aan uitgaven die significant afwijken van de begroting. Ook controleert het Algemeen Bestuur maandelijks of het exploitatieoverzicht in lijn is met de begroting en voert hierover het gesprek met de bestuurder.

Een algemene indicator voor de doelmatige inzet van het beschikbare (schaarse) onderwijzend personeel, is het aantal leerlingen dat per leerkracht wordt onderwezen. Deze ratio maakt ook (verplicht) onderdeel uit van het bestuursformatieplan. In het totaal van SISR&G zien we meerjarig een stijging van de ratio als gevolg van het toenemend lerarentekort. Het anders organiseren van het onderwijs, zodat niet alleen de formatie/kosten per leerling daalt maar ook de onderwijskwaliteit gegarandeerd blijft, loopt achter op de meerjarige ontwikkeling van de ratio. De scholen werken gezamenlijk in 2023 plannen uit om een onderwijsaanbod te realiseren dat in zijn opzet toe kan met minder personeel. Pas bij realisatie van dergelijke vernieuwingen is daadwerkelijk sprake van een doelmatiger onderwijs.

Een andere grote interventielijn van SISR&G in de waarborging van doelmatigheid, is het collectief realiseren van voorzieningen waar scholen gebruik van maken. Hierin hebben openbare aanbestedingen een belangrijke rol. Schoonmaak, bedrijfsarts, IT-hardware en energie zijn voorbeelden van centrale inkopen waarmee op basis van schaalvoordeel voordelig gezamenlijk kan worden ingekocht.

Treasury

Naar aanleiding van het bestaan van overtollige liquiditeiten alsmede de invoering van de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016" (Officieel: Regeling van OCW van 6 juni 2016, nr. WJZ/800938 (6670), gewijzigd op 5 december 2018, nr. FEZ/1402273, houdende regels voor onderwijsinstellingen omtrent het uitzetten van

gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten, is het te voeren beleid inzake het vermogensbeheer binnen SISR&G vastgelegd in het treasurystatuut.

Beleid m.b.t. beleggingen en leningen (publieke middelen)

De stichting hanteert een treasurystatuut dat voldoet aan de regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders instellingen voor onderwijs hun financierings- en beleggingsbeleid dienen te richten. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed.

Uitvoering van het beleid in de praktijk

De stichting heeft, overeenkomstig het treasurystatuut, een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd. Er is gebruik gemaakt van rekeningen bij de huisbankier (ABN AMRO Bank), die voldoen aan een minimale single A-rating. De tegoeden op deze rekeningen zijn direct opeisbaar. De interne verantwoording over treasury activiteiten vindt plaats door de bestuurder aan het Algemeen Bestuur door middel van de periodieke managementrapportages. Externe verantwoording vindt plaats door middel van het jaarverslag.

Informatie over uitstaande beleggingen, leningen, derivaten, etc. SISR&G belegt of leent geen middelen. Ook is er geen sprake van derivaten of andere financiële producten anders dan hierboven genoemd. In 2022 zijn er stappen gezet om in 2023 over te gaan op schatkistbankieren bij het Ministerie van Financien.

2.4.2 Kasstromen en financiering

Om salarissen en werkgeverslasten te kunnen betalen en te kunnen voldoen aan onze verplichtingen aan leveranciers, is het noodzakelijk dat SISR&G ten alle tijden voldoende middelen op de rekening courant bij de bank heeft. De operationele kasstroom is dominant. De inkomende kasstroom bestaat bijna geheel uit betalingen op grond van de Rijksbekostiging, vergoedingen van de gemeente en andere baten.

De uitgaande kasstroom wordt gedomineerd door de personeelslasten en betalingen aan crediteuren in de exploitatie. Kasstromen uit financieringsactiviteiten zijn er niet, op de rentelasten van de rekening courant na. Er is geen inkomende kasstroom uit bijvoorbeeld leningen. Investeringsactiviteiten in materiële vaste activa worden volledig gedekt uit de eigen liquiditeit.

Op ieder moment bestaat inzicht in onze liquide middelen en in de verwachte kasstromen op de korte en lange termijn. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting in het bestuursplan wordt jaarlijks ook een meerjarige liquiditeitsprognose opgesteld om de verwachte meerjarige ontwikkeling te monitoren. Zowel de korte als lange termijn zitten er geen (continuïteits-)risico's in de kasstromen. In de jaarrekening is het kasstroom overzicht opgenomen voor 2022, waarin ook nadere detailinformatie is te vinden. Per saldo namen de liquide middelen toe met € 1.268.999.

2.4.3 Investeringsbeleid

Vanwege het feit dat SISR&G over voldoende liquide middelen beschikt, worden investeringen uit eigen middelen voldaan. De scholen beslissen na consultatie van het dagelijks bestuur over hun investeringen. Om het effect van de investeringen op de jaarlijkse exploitatie van iedere individuele school te bepalen, wordt voor iedere school een meerjaren investeringsbegroting gemaakt. Hierin zijn ICT, lesmethodes en meubilair de grootste posten. Voor gebouwonderhoud is een voorziening gevormd, welke is gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplanning.

2.4.4 Verantwoordingsthema's

1. Nationaal Programma Onderwijs

De verantwoording over dit thema is te vinden in hoofdstuk 2.1.5 Onderwijs & kwaliteit, Nationaal Programma Onderwijs.

2. Allocatie middelen

Het uitgangspunt is en blijft het opstellen van een realistische beleidsrijke begroting. De vastgestelde begroting is bepalend in de besteding van de financiële middelen. De MJB wordt jaarlijks bijgesteld. In de meerjarenbegroting is aangegeven op welke wijze de middelen aan de scholen worden toegedeeld. Deze begroting vormt daarmee een financiële weergave van strategische keuzes op de verschillende beleidsterreinen. Tevens kan bijstelling plaats vinden naar behoefte. Aangezien de baten en lasten voor

personeel meer dan 80% van de begroting bepalen, is het meerjaren formatiebeleid één van de meest voorname beleidsdocumenten voor de begroting. De Rijksbekostiging voor personeel regulier wordt volledig aan de betreffende scholen toegedeeld. Hetzelfde geldt voor de bijzondere bekostiging vanwege onderwijsachterstanden, voor de bekostiging in het kader van personeels- en arbeidsmarktbeleid alsmede de NPO-middelen. Op basis van het aantal leerlingen per school is er sprake van een afdracht op stichtingsniveau. Van de middelen die bovenscholen op het niveau van het bestuur zijn ingezet is o.a. het volgende bekostigd: salaris dagelijks bestuurder, verzekeringen, arbodienst, lidmaatschap ISBO, afdracht GOVAK, juridische kosten, bankkosten en accountantskosten. De besluitvorming over de allocatie van de middelen in met instemming van de scholen en de medezeggenschap tot stand gekomen.

3. Onderwijsachterstanden

Over het thema Onderwijsachterstanden moet op verzoek van de minister en conform de Regeling jaarverslag artikel 4 lid 6 nadere verantwoording plaatsvinden in het jaarverslag. Het bestuur van SISR&G heeft ervoor gekozen om geen eigen methodiek te ontwikkelen en toe te passen, maar de Rijksbekostiging op basis van de achterliggende schoolscores van het CBS te volgen. De inzet van deze middelen valt binnen de verantwoordelijkheid van de ontvangende scholen. De onderwijsachterstandsmiddelen vallen onder de allocatiesystematiek als hierboven omschreven.

Er is geen centraal richtinggevend beleid op bestuursniveau ten aanzien van de besteding van deze middelen. Op grond van de specifieke omstandigheden, zoals de samenstelling van de leerlingenpopulatie, maken de scholen eigen keuzes over de inzet in hun begroting. Dit is dan ook divers. Zo kiezen beide scholen er voor om kleinere groepen samen te stellen, zodat de aandacht per leerling groter kan zijn dan onder de reguliere bekostiging het geval zou zijn geweest.

Het onderwijsachterstandenbeleid krijgt in hoofdzaak vorm en inhoud in samenspraak met de gemeenten. Binnen de LEA (Lokaal Educatieve Agenda) is dit een thema. Het heeft met name betrekking op de overgang van voorschool naar basisschool en wordt geëffectueerd via het VVE-beleid.

De scholen zijn zich daarnaast zeer bewust van het gevaar van kansenongelijkheid bij de verwijzing van leerlingen van groep 8 naar het voortgezet onderwijs. Er wordt een zorgvuldig traject doorlopen waarbij de schoolontwikkeling (zichtbaar in het leerlingvolgsysteem), de gesprekken met leerlingen en ouders en de score van de doorstroomtoets moeten leiden tot een passend en kansrijk advies.

4. Sociale veiligheid

Veiligheid staat op onze scholen hoog in het vaandel, zeker ook de sociale veiligheid van onze leerlingen. Beide scholen beschikken over een pestprotocol. Dit treedt in werking wanneer binnen een groep of tussen kinderen sprake is van pestgedrag. Beter is het dit te voorkomen. Om die reden zetten de scholen, preventief, een methode sociaal emotionele ontwikkeling in. Aan de hand van lessen, spellen en situaties wordt toegewerkt naar gewenst gedrag. Scholen kiezen de methode die het best aansluit bij de eigen visie. Er wordt gebruik gemaakt van o.a. Kanjertraining en KiVa. Jaarlijks nemen de scholen (ook voor de inspectie) de monitor sociale veiligheid af. Deze geeft geen reden tot op- of aanmerkingen.

2.5 Risico's en risicobeheersing

2.5.1 Risicobeheersingssysteem (B1)

Risicomanagement vormt een belangrijk onderdeel van de Planning & Control cyclus van SISR&G. Eens in de twee jaar zal een risicoanalyse worden opgesteld. De eerstvolgende risicoanalyse is in 2023. Deze zal extern worden uitbesteed. De externe uitvoering waarborgt een frisse en onafhankelijke blik op het risicoprofiel van de organisatie.

Op grond van deze risicoanalyse identificeren en wegen we risico's (kans en impact), bepalen we in hoeverre afdoende beheersmaatregelen zijn getroffen en berekenen we de benodigde omvang van het weerstandsvermogen om risico's af te dekken. Half 2020 heeft Van Ree accountants in opdracht van SISR&G een risicoanalyse uitgevoerd. Deze is half 2021 geupdate met de nieuwste cijfers. Daaruit kwam naar voren dat het risicoprofiel van de organisatie zeer hoog is, waardoor er een forse risicobuffer nodig is. Desondanks blijkt de beschikbare reserveomvang van de stichting groter dan noodzakelijk is op grond van het risicoprofiel. Ook geeft de risicoanalyse aanleiding om de beheersing van enkele risico's nader te onderzoeken en mogelijk bij te stellen. De belangrijkste risico's worden geïntegreerd in de Planning & Control cyclus. In het bestuursplan (meerjarenbegroting), de managementrapportages en in jaarverslagen wordt aandacht besteed aan risicomanagement en monitoren we de grootste risico's.

Onze administratie is uitbesteed aan Groenendijk Onderwijs BV, een administratiekantoor dat gespecialiseerd is in onderwijsinstellingen. Zij verzorgen onze gehele administratie, waaronder de loonadministratie en salarisbetalingen. Onze stichting maakt gebruik van de financiële faciliteiten en processen van ons administratiekantoor. De opzet, bestaan en werking van de AO/IC van het administratiekantoor wordt door een accountant vastgesteld. Op deze manier is invulling gegeven aan de planning- en controlcyclus. Ieder jaar wordt er door het bestuur een begroting opgesteld aan de hand van een model dat door het administratiekantoor wordt verstrekt. Hier zijn de actuele rekenregels inzake bekostiging vanuit het ministerie in verwerkt. Het bestuur heeft het beleid om zeer voorzichtig en gematigd te begroten.

Deze begroting en de daaruit volgende meerjarenbegroting worden door het algemeen bestuur goedgekeurd. Binnen de kaders van deze begroting mogen de directies uitgaven doen en de dagelijkse bestuurder houdt hier toezicht op. Grote uitgaven dienen altijd door de dagelijks bestuurder vooraf geaccordeerd te worden. Alle door de directeuren goedgekeurde facturen worden elektronisch ingevoerd in Spend Cloud, waarna de dagelijks bestuurder de facturen vervolgens goedkeurt. Zo wordt middels het vier-ogen-principe het factuurproces op zeer zorgvuldige wijze vorm gegeven.

2.5.2 Belangrijkste risico's en onzekerheden (B2)

In december 2022 is wederom uitgebreid overleg gevoerd over de uitwerking van de actuele strategische en operationele risico's. De lijst van vastgestelde risico's door accountant Van Ree functioneerde als basis. Deelnemers waren het Algemeen Bestuur, de dagelijks bestuurder, de directeuren, de voorzitter van de GMR en een drietal leerkrachten. Met behulp van een vragenlijst werd elke deelnemer gevraagd te reageren op meerkeuzevragen die betrekking hadden op de mate van actualiteit, weging en beheersing van risico's. Na inventarisatie van de antwoorden werd een inhoudelijke discussie gevoerd om te komen tot een actuele risicoformulering, de belangrijkste beheersmaatregelen en een gemeenschappelijke weging op kans en impact. In 'uitwerksessies' zijn de uitkomsten geconcretiseerd en nader uitgewerkt. Vervolgens heeft consolidatie plaatsgevonden en is de geactualiseerde risicolijst geactualiseerd. Op basis van de kans en impactscores zijn de risico's afgezet tegen de risicobereidheid.

In onderstaand overzicht zijn de toprisico's opgenomen. Onder maatregelen staan de beheersmaatregelen vermeld die door SISR&G worden getroffen om de negatieve effecten te mitigeren.

Nr.	Toprisico	Weging	Band breedte	Maatregelen
1	Maatschappelijke onrust gericht op het bijzonder onderwijs, waaronder en in het bijzonder het islamitisch onderwijs.	Hoog	35-45%	Acceptatie risico. Afgedekt door financiële buffer.
2	De vele stromingen die zijn vertegenwoordigd binnen de stichting.	Hoog	35-45%	Acceptatie risico. Afgedekt door financiële buffer.

3	Ingewikkeldheid GMR door verschillende denominaties, waardoor de interne medezeggenschap niet goed tot zijn recht komt.	Midden	25-35%	Onderwerpen mbt denominatie eerst voorbereid in werkgroep identiteit. Bestuurder heeft doorzettingsmacht bij religieuze kwesties. Bij religieuze kwesties wordt niet gestemd.
4	Het niet realiseren van de strategische doelstellingen zoals verwoord in het strategisch beleidsplan.	Laag/Midden	15-25%	Twee keer per jaar toetsen voldoen aan SBP en schoolplannen en indien nodig direct bijsturen. Aandacht aan kwaliteitszorg en leerlingenzorg.
5	Door omstandigheden is er een lerarentekort. Toelichting: Het personeelstekort in het onderwijs is aanleiding voor grote zorgen. De afhankelijkheid van goed en voldoende personeel is enorm en heeft impact op vrijwel alle activiteiten en risico's. Uitvallen van personeel als gevolg van werkdruk, mede veroorzaakt door toenemende zorg, is een reëel risico met grote impact.	Hoog	35-45%	Zij-instroom bevorderen. Onderwijsassistenten de PABO op kosten bestuur laten volgen. Stageovereenkomsten afsluiten met de PABO's in de regio. Onderwijs zo organiseren dat er minder leerkrachten nodig zijn. Initiatieven ontwikkelen om leerkrachten te behouden (faciliteiten, salaris, tijd). Terugdringen ziekteverzuim. Stagiaires een vergoeding betalen.
6	Vervangingskosten die voor eigen rekening komen. Urgent vanwege corona en de gevolgen daarvan.	Midden	25-35%	Terugdringen ziekteverzuim. Gesprekencyclus goed uitvoeren. Nauw contact met de arbo-dienst.
8	Relatief veel parttime leerkrachten en veel zwangerschappen.	Hoog	35-45%	Leerkrachten motiveren meer uren te werken. Flexibelere werktijden. Minder administratie.
10	De kwaliteit van het onderwijs is onvoldoende.	Laag	15-25%	Nascholing leerkrachten daadwerkelijk uitvoeren. Kwaliteitsborging en borging afspraken primair stellen. WMK-PO strak uitvoeren. Didactisch handelen minimaal 2x per jaar in de klas beoordelen. Aanspraakcultuur bevorderen. Elk jaar oudertevredenheidslijsten afnemen.
12	Financiële verplichtingen aan personeel nemen toe als gevolg van wijzigingen van wet- en regelgeving. SISR&G bestempelt zichzelf als een financieel gezonde organisatie. Tegelijkertijd zien we de risico's toenemen. Het aannemen van personeel waarvan de kennis en kunde nog onvoldoende aangetoond is, is anno 2022 onontkoombaar. Daarnaast spelen er vanuit het IHP-zaken rondom uitbreiding. Hoewel we daar erg alert op zijn, speelt daar qua risico's het rechtmatigheidsvraagstuk. Het prognosticeren van de leerlingaantallen blijft lastig. Leerlingen worden vaak	Midden	25-35%	Voldoende reserve aanhouden. Personeelsinzet goed plannen. Meerjarenpersoneelsbeleid up-to-date houden. Financiële scholing bestuurder, Algemeen Bestuur en GMR.

	laat aangemeld. Een geringe stijging of daling van dat getal, kan grote gevolgen hebben. Vanwege de t-1 systematiek is er in voorkomende gevallen wel tijd om te anticiperen.			
13	Bekostiging vanuit de overheid.	Laag	15-25%	Voldoende reserve aanhouden. Indien mogelijk anticiperen op beleid. Periodiek financieel overleg.
14	Afhankelijkheid van gemeentelijke subsidieverstrekkingen.	Midden/Hoog	25-45%	Gemeentelijke middelen niet structureel inboeken. Op basis van gemeentelijk middelen geen langdurige verplichtingen aangaan. Inzet uitzendkrachten. Relatie en samenwerking met de gemeente uitstekend houden.
15	De huisvesting is niet voldoende ondersteunend aan het onderwijs.	Laag/Midden	15-35%	Goede samenwerking met de gemeente. Transparant en tijdig reageren naar gemeente.
16	Het risico dat integriteitskwetsies zich voordoen in de organisatie.	Laag	5%	Ondertekening en naleving interne gedragscode. Integriteit is verankerd in de beoordelingscyclus en is een vast agendapunt bij de directie- en bestuursoverleggen. Externe controle op autorisatiebeheer (toegangsrechten en functiescheiding) conform intern controleprogramma.
17	Verslaggeving. Het risico dat verantwoordingsinformatie wordt gebaseerd op niet betrouwbare of niet tijdig aangeleverde brondata.	Laag	5%	Standaardprocedure en planning voor opstellen en controleren van de jaarbegroting en jaarrekening. Structureel voortgangsoverleg gedurende de totstandkoming van verantwoordingsdocumenten en bijsturing waar nodig.
18	Privacy / Cyberhack / Ransomware	Midden	15-35%	Uitvoeren risico-analyse digitale veiligheid. Intensiveren beveiliging ICT Bijstellen ICT beleid (informatiebeveiliging aanscherpen)

Vanuit de hierboven genoemde bijeenkomst en meest recente risicoanalyse blijkt dat de toprisico's voornamelijk samenhangen met de identiteit van de stichting gecombineerd met de voortdurende maatschappelijke en politieke onrust ten aanzien van het islamitisch onderwijs. Daar komt bij het voor onze denominatie weer daarmee samenhangende lerarentekort. Het lerarentekort raakt steeds meer zowel de strategische ontwikkeling van de organisatie als de operationele activiteiten (onderwijskwaliteit).

Al de gesignaleerde risico's wegend is het algemene risicoprofiel van onze stichting op dit moment "hoog". Gezien het risicoprofiel van "hoog" hanteren wij voor onze stichting een bandbreedte van weerstandsvermogen 1 van tussen de 35% en 45%.

3. Verantwoording van de financiën

De begroting 2023 en de meerjarenbegroting 2023-2027 bieden de financiële onderbouwing van de plannen voor de komende jaren.

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief (A1)

Ontwikkeling leerlingaantal

Onderstaande tabel laat het aantal (verwachte), ongewogen leerlingen zien per jaar op 1 oktober. Van oudsher was dit de teldatum op grond waarvan de lumpsum bekostiging werd gebaseerd. Vanaf 2023 geldt echter 1 februari (t-1) als teldatum voor de bekostiging. Vanaf 2023 wordt dan ook de teldatum 1 februari gehanteerd.

1 oktober	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Aantal leerlingen per 1-10, vanaf 2023 per 1-2.	759	760	761	760	760	760	760

De ontwikkeling van de leerlingenaantallen is afhankelijk van een groot aantal lokale factoren per school (demografische ontwikkeling in de stad, aanwezigheid van, aantrekkelijkheid van de school voor ouders, andere scholen in de omgeving, incidenten) en daarmee ook zeer divers van aard. Sommige scholen groeien, waar anderen krimpen.

Volgens de gemeentelijke en onze eigen prognoses zullen onze scholen voor de jaren 2022 t/m 2024 wat betreft leerlingenaantallen stabiel zijn. Hieronder het verloop van het leerlingenaantal tot nu toe. Op 1 oktober 2022 hadden we 760 leerlingen. Beide scholen hanteren wel forse wachtlijsten. Beide scholen hebben hun plafond bereikt. Voor de berekening van de toekomstige inkomsten van de meerjarenbegroting wordt gerekend met een voorzichtige maar realistische raming van het aantal leerlingen. Dit om te voorkomen dat we ons te rijk rekenen.

Voor de komende jaren is de verwachting dat het leerlingenaantal zal stabiliseren rond de 760 leerlingen.

Ontwikkeling personeelsformatie

In onderstaande tabel is de verwachte ontwikkeling van de personele bezetting in Fte weergegeven. De gegevens per 2021 betreffen de over het kalenderjaar gemiddeld gerealiseerde aanstellingen. In de geprognosticeerde jaren zijn de lopende verplichtingen (contracten voor onbepaalde tijd) verwerkt. In de interne begrotingstoelichting wordt deze inzet nog verder gespecificeerd naar de soort inzet op basis van de bekostiging, dus inzet vanuit de lumpsum, werkdrukmiddelen, gelden samenwerkingsverband, NPO of subsidies gemeente Gouda.

31 december	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bestuur/Management	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Onderwijzend personeel	42,0	43,0	44,0	44,0	44,0	45,0
Ondersteunend personeel	13,9	14,5	15,5	16,0	17,0	17,0

Op basis van onder andere het onderwijsconcept, de leerlingenontwikkeling, de geraamde loonkostenstijging en de ontwikkeling van de (incidentele) rijksinkomsten (NPO) en gemeentelijke subsidies zal de personele formatie OOP in de komende jaren groeien. Dit geldt echter niet voor het aantal leerkrachten. De formatie bestuur/management zal stabiel blijven.

Het proces, waarbij het aandeel ondersteunend personeel in de formatie toeneemt ten koste van het percentage leerkrachten (onderwijzend personeel), is al meerdere jaren gaande. Oorzaken hiervan zijn het lerarentekort in combinatie met (toenemende) werkdrukmiddelen en incidentele bekostiging. Vaker wordt ondersteunend personeel aangesteld indien het niet lukt om onderwijzend personeel te vinden. Beleid is wel om onderwijsassistenten in dienst te nemen die de capaciteiten hebben om een onderwijsbevoegdheid te behalen.

Vanwege het lerarentekort zullen ook steeds vaker uitzendkrachten en/of tijdelijke krachten worden ingezet om de niet structurele middelen (gemeentemiddelen, middelen samenwerkingsverbanden en NPO) in te zetten. Er zijn voldoende reserves en de liquiditeitspositie van de stichting is zeer goed te noemen om extra uitgaven op te vangen. De prognose is dat het resultaat de komende negatief zal zijn, uitgaande van de huidige wijze van bekostiging. Het OAB van de gemeente Gouda behelst in 2022 uitsluitend een subsidie voor de schakelklassen en onderwijstijdverlenging. Het is echter wel zo dat deze subsidie per jaar afhankelijk is van de besluitvorming bij de gemeente Gouda en daarmee dus niet structureel.

Een aantal onderwijs ondersteunende personeelsleden zal op termijn doorstromen naar de functie van leerkracht. Het betreft gediplomeerde onderwijsassistenten die on the job doorleren voor leerkracht en (later) een opleiding aan de PABO zullen volgen.

Balans verslagjaar en prognose 3 volgende jaren

31 december	2022	2023	2024	2025
ACTIVA				
Vaste Activa				
Immaterieel				
Materieel	1.454.361	1.454.361	1.454.361	1.454.361
Financieel				
	1.454.361	1.454.361	1.454.361	1.454.361
Financiële vast activa				
Waarborgsommen	29.250	29.250	29.250	29.250
Vlottende Activa				
Vorderingen	88.370	88.370	88.370	88.370
Overlopende Activa				
Liquide Middelen	4.813.184	4.597.080	4.366.464	4.116.823
	4.930.804	4.714.700	4.484.084	4.234.443
Totaal Activa	6.385.165	6.169.061	5.938.445	5.688.804
31 december	2022	2023	2024	2025
PASSIVA				
Eigen Vermogen				
Algemene Reserve	4.606.003	4.394.748	4.353.075	4.106.743
Bestemmingsreserve publiek	185.634	185.634	0	0
Bestemmingsfonds publiek				
Bestemmingsreserve privaat	7.327	7.327	7.327	7.327
Bestemmingsfonds privaat				
	4.798.963	4.587.709	4.360.402	4.114.070
Voorzieningen	805.498	805.498	805.498	805.498
Langlopende schulden	15.689	10.839	7.530	4.221
Kortlopende schulden	765.015	765.015	765.015	765.015
Totaal Passiva	6.385.165	6.169.061	5.938.445	5.688.804

Staat van baten en lasten verslagjaar en prognose 3 volgende jaren

	2022	2023	2024	2025
Baten				
(Rijks)bijdragen	7.381.552	6.971.101	6.106.819	6.123.936
Overige overheidsbijdragen	202.038	210.300	208.070	206.528
Overige baten	32.435	21.000	21.000	21.000
	7.616.025	7.202.401	6.335.889	6.351.464
Lasten				
Personele lasten	5.843.424	6.158.500	5.385.400	5.421.300
Afschrijvingen	237.815	209.150	205.550	202.750
Huisvestingslasten	448.255	448.255	448.255	448.255
Overige instellingslasten	554.175	601.100	525.800	527.300
	7.030.497	7.417.005	6.565.005	6.599.605
Saldo baten en lasten	585.528	-214.604	-229.116	-248.141
Financiële baten en lasten	-14.557	-1.500	-1.500	-1.500
Buitengewone baten en lasten				
Incidentele baten en lasten				
Resultaat	570.971	-216.104	-230.616	-249.641

Toelichting op het meerjarig perspectief

Er is een meerjarenbegroting opgesteld voor de periode 2023-2027. Het nettoresultaat voor de jaren 2023 tot en met 2025 laat een negatief beeld zien. Daarbij moet worden opgemerkt dat het lerarentekort ervoor kan zorgen dat er minder uitgegeven kan worden op met name het onderdeel onderwijsgevend personeel. De baten zijn gebaseerd op geprognosticeerde ontwikkeling van het aantal leerlingen en de meest recente gegevens van het ministerie. De komende jaren wordt flink geïnvesteerd in personeel en (digitale) leer-middelen. Hiervoor is een bestedingsplan opgesteld. Flankerend wordt veel aandacht gegeven aan kennisdeling en professionalisering. Vanuit Passend Onderwijs wordt de komende jaren geïnvesteerd in met name het vergroten van leerkrachtvaardigheden en extra ondersteuning op de scholen.

De personele voorziening is actueel en naar verwachting blijven deze meerjarig in eenzelfde positie. De vorderingen en kortlopende schulden zijn in het meerjarenperspectief gemakshalve constant gehouden. De stichting kent geen financieringen of financieringsstructuren.

Ten aanzien van het huisvestingsbeleid heeft de gemeente Gouda een uitbreiding van het gebouw van Al Qalam met 403m² goedgekeurd. Hier zijn middelen voor gereserveerd en toegekend door de gemeente. Wij zullen hoogstens aanvullend een relatief klein bedrag besteden in geval van meerwensen van het team of in geval van aangetoonde besparingen qua duurzaamheid. Beide scholen hebben geen andere huisvestingsplannen. Beide schoolgebouwen zijn in juridische eigendom van de stichting en worden goed onderhouden. Het groot onderhoud van Al Qalam is in 2022 niet volledig uitgevoerd in afwachting van de aanbouw. De aanbouw vereist namelijk ook forse werkzaamheden aan het huidige gebouw (bouwkundige doorbraak enz.).

Op basis van onder andere de leerlingenontwikkeling, de geraamde loonkostenstijging en de ontwikkeling van de rijksinkomsten en incidentele gemeentelijke subsidies zal de personele formatie OOP in de komende jaren groeien. Gezien het lerarentekort zal de formatie OP niet groeien. De formatie bestuur/management zal stabiel blijven. Gezien de stabilisatie van het aantal leerlingen is de verwachting dat de baten in de komende jaren eveneens stabiel zullen zijn. Uitgaande van de gezonde vermogenspositie van de stichting ligt het niet voor de hand dat de doelstelling van de stichting in gevaar komt door onverwachte uitgaven of kortdurend lagere baten. De ontwikkeling van de lasten zal iets stijgen.

3.2 Staat van baten en lasten en balans

De begroting van 2022 liet een negatief resultaat zien van € 276.166. Uiteindelijk resulteert een positief resultaat over 2022 van € 570.971: een verschil van € 847.137 met de begroting. Het resultaat over 2021 was € 361.134 positief. In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan tussen het voorgaande boekjaar en begroting en een specificatie van de verschillen.

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Vershil	Realisatie 2021	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	7.381.552	6.443.713	937.839	6.355.854	1.025.698
Overige overheidsbijdragen	202.038	202.038	0	200.688	1.350
Overige baten	32.435	28.805	3.630	41.816	-9.381
Totaal baten	7.616.025	6.674.556	941.469	6.598.359	1.017.666
Lasten					
Personele lasten	5.843.424	5.681.100	162.324	4.810.034	1.033.390
Afschrijvingen	237.815	215.540	22.275	262.688	-24.873
Huisvestingslasten	395.083	466.255	-71.172	458.282	-63.199
Overige instellingslasten	554.175	568.827	-14.652	688.724	-134.549
Totaal lasten	7.030.497	6.931.722	98.775	6.219.729	810.768
Saldo baten en lasten	585.528	-257.166	842.694	378.630	206.898
Financiële baten en lasten	-14.557	-19.000	4.443	-17.495	2.938
Resultaat	570.971	-276.166	847.137	361.134	209.837
Belastingen	0	0	0	0	0
Resultaat deelnemingen	0	0	0	0	0
Resultaat na belastingen	570.971	-276.166	847.137	361.134	209.837
Aandeel derden in resultaat	0	0	0	0	0
Nettoresultaat	570.971	-276.166	847.137	361.134	209.837

Toelichting op de staat van baten en lasten

Het resultaat over 2022 bedroeg € 570.971. Begroot was een negatief resultaat van € 276.166, een positief verschil € 847.137. De oorzaken liggen hoofdzakelijk in incidentele middelen.

De voornaamste oorzaken hiervoor zijn:

Positief

Extra vergoeding personeel in verband met aanpassing bekostiging correctie 2021/2022 en personele groei	€ 390.500
Hogere subsidie voor MI, PAB, bek. Prof & begeleiding, OAB gelden en lerarenbeurs, o.a. aanpassing bekostiging 2021/2022 en sub. Zij-instroom en sub SOOL (beiden niet begroot) NPO middelen	€ 152.232
Bijdragen SWV, extra middelen dec.	€ 312.873
Ouderbijdrage en overige baten (personeel) MBO raad en uitkering verzek.	€ 82.292
Vrijval voorziening ERD, nascholing, inhuur NPO en extra ondersteuning, overige personele kosten	€ 10.330
Uitkeringen UWV (niet begroot)	€ 319.963
Huisvestingslasten, onderhoud, energie en heffingen	€ 123.400
Overige instellingslasten, verv. meub, representatiekosten, contributies, MR, culturele vorming, lasten SOOL, leermiddelen en financiële lasten	€ 85.500
	€ 98.500

Negatief

Verhuuropbrengsten en baten schoolfonds	€ 6.700
Lonen en salarissen: aanpassingen cao, salariskosten DIR/OP/OOP	
Diverse iets hoger en andere lager dan begroot/niet begroot. Per saldo een resultaat van	€ 220.000
Overige personele lasten, Arbo, dotatie jubilea, dotatie voorziening ERD uitgaven werkdrukmiddelen, NPO middelen, uitgaven EHK en personele kosten extra ondersteuning	€ 384.361
Afschrijvingen	€ 22.275
Huisvestingslasten, schoonmaak, bewaking en beveiliging	€ 14.415
Overige instellingslasten, schakelklas en verlengde schooldag, NPO-uitgaven	€ 81.600

Het resultaat over 2021 was € 361.134 positief. Ten opzichte van 2021 is het resultaat over 2022, dus ongeveer € 209.837 positiever.

De voornaamste oorzaken hiervoor zijn:

Positief

Vergoeding personeel, verhoging bekostiging	€ 153.000
Materiele Instandhouding, PAB gelden, subsidie II beurs en zij-instroom en bek. Prof en begeleiding schoolleiders	€ 254.700
NPO-gelden	€ 864.600
Ontvangen doorbetalingen samenwerkingsverband	€ 52.900
Gemeente subsidie	€ 1.700
Overige baten, ouderbijdragen	€ 3.000
Overige personele lasten, dotatie jubilea, onttrekking voorziening ERD, werkdruk, kosten EHK, personele kosten extra ondersteuning en overige pers. kosten	€ 216.200
Uitkeringen	€ 37.100
Afschrijvingen	€ 24.873
Huisvestingslasten, onderhoud gebouw, energie en heffingen	€ 68.642
Overige instellingslasten, verv meub, representa schooltest, extra ondersteuning, schakel en verl leermiddelen en financiële lasten.	€ 254.800

Negatief

Rijksbijdrage, niet geoormerkte en overige subsidies, prestatiebox, achterstandsmiddelen, sub. IOP en sub. EHVK	€ 300.200
Overige baten, verhuur, vrijval investeringssubsidies en overige baten	€ 12.400
Lonen en salarissen, aanpassingen cao	€ 528.505
Overige personele lasten, nascholing, arbo, vrijval voorziening jubilea en ERD, dotatie ERD, inhuur NPO	€ 758.300
Huisvestingslasten, schoonmaak en bewaking en beveiliging	€ 6.126
Overige instellingslasten, administratie en beheer, accountant, verzekeringen, lasten SOOL, Uitgaven NPO, lasten schoolfonds en feesten en jubilea	€ 117.800

Wat betreft de inkomsten kan worden gesteld dat het beeld is dat er in 2022 evenals in voorgaande jaren sprake is van een toename van de Rijksbijdragen vanuit het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen in de vergelijking tussen de begroting en de realisatie. Een en ander kan worden toegeschreven door het gegeven dat er door DUO met terugwerkende kracht een aanpassing in de personele bekostiging is doorgevoerd ter compensatie van de hogere personele lasten als gevolg van de cao. Doordat dit effect bij het opstellen van de begroting niet bekend is c.q. er nog niet sprake was van definitieve vergoedingsbedragen wordt dit niet verdisconteerd in de jaarbegroting. Daarbij geldt dat ook op basis van interne afspraken wordt uitgegaan van een voorzichtigheidsprincipe, waarbij alleen bekende baten worden verwerkt in de begroting.

Analyse kasstromen

Zie kasstroom financieel jaarverslag.

De kasstroom voor operationele activiteiten geeft een positief beeld ten opzichte van 2021.

De opbouw aan liquide middelen ontstaat door een efficiënte en doelmatige inzet van de middelen van de stichting.

Wel geeft dit de komende jaren ruimte om aan vernieuwingen te werken.

Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2022 en 31 december 2021. Deze geeft weer van wie de ontvangen middelen zijn (eigen vermogen of vreemd vermogen, de passivazijde van de balans) en hoe deze middelen zijn aangewend (de activa zijde). Onder het overzicht vindt u een verklaring van de voornaamste mutaties in de balans per 31-12-2022 ten opzichte van 31-12-2021.

Activa	31-12-2022	31-12-2021	Passiva	31-12-2022	31-12-2021
Immateriële vaste activa	0	0	Eigen vermogen	4.798.963	4.227.992
Materiële vaste activa	1.454.361	1.495.526	Voorziening en	805.498	489.515
Financiële vaste activa	29.250	63.300	Langlopende schulden	15.689	22.769
Voorraden	0	0	Kortlopende schulden	765.015	741.398
Vorderingen	88.370	378.663			
Effecten	0	0			
Liquide middelen	4.813.184	3.544.185			
Totaal activa	6.385.165	5.481.674	Totaal passiva	6.385.165	5.481.674

Toelichting op de balans

Activa:

De Materiële Vaste Activa zijn € 41.165 lager dan per eind 2021. De afschrijvingen waren hoger dan de investeringen. Er is bij An Noer met name geïnvesteerd in Meubilair € 11.495, ICT € 61.719 en Onderwijsleerpakket en apparatuur € 4.406.

Bij Al Qalam is er met name aan Technische zaken € 2.549, ICT € 84.241 en aan Onderwijsleerpakket € 32.239 geïnvesteerd.

De Financiële Vaste Activa is € 34.050 lager dan per eind 2021.

De Financiële Vaste Activa hebben betrekking op waarborgsommen voor het gebruik van tablets. Er zijn in 2022 227 tablets minder in gebruik. Hiervoor is € 34.050 aan waarborgsommen terug betaald.

De vorderingen zijn € 290.293 lager. In 2021 was het saldo van de vordering op het ministerie OCW € 276.468. In 2022 is de vordering op het ministerie van OCW komen te vervallen ivm de vereenvoudigde bekostiging vanaf 2023. Overige vorderingen zijn € 13.825 lager. Dit betreft met name afrekening EHK subsidie augustus-december 2021 a € 52.875 ontvangen in 2022. Vordering Gemeente inzake belastingen is € 16.119 hoger en de vooruitbetaalde kosten is € 4.044 hoger.

De liquide middelen zijn toegenomen met € 1.268.999

Passiva:

De toename van het eigen vermogen is het gevolg van het positieve resultaat. Een toelichting daarop vindt u onder de staat van baten en lasten.

De voorzieningen zijn toegenomen met € 315.983 door de dotatie aan de voorziening jubilea € 2.201, de voorziening wachtgelders € 3.645, de voorziening langdurige zieken van € 198.686 en aan de voorziening onderhoud € 111.451. Aan de voorziening jubilea werd onttrokken € 2.594, aan de voorziening langdurige zieken € 157.713 en aan de voorziening onderhoud € 16.304. Het betreft met name uitgaven voor installaties, vervangen blusmiddelen en het bestraten van een deel van het schoolplein Al Qalam.

Langlopende schulden betreffen de vooruit ontvangen investeringssubsidies. De afname van € 7.080 betreft de overboeking naar het kortlopende deel.

Kortlopende schulden zijn toegenomen met € 23.617. Afgenomen:, belastingen en premies € 38.235. Toegenomen: crediteuren € 11.026, pensioenen € 7.234 en de overige kortlopende schulden met € 43.592. Betreft met name de vooruit ontvangen bedragen Gemeente Gouda i.v.m. verbouwing Al Qalam.

3.3 Financiële positie

De financiële kengetallen voor solvabiliteit (vermogen om schulden af te lossen) en liquiditeit (vermogen om aan kortlopende betalingsverplichtingen te kunnen voldoen) getuigen van ruim voldoende waarborgen voor de bedrijfscontinuïteit in de komende jaren. De indicator voor het weerstandsvermogen (risicobuffer) getuigt meerjarig van een zelfde beeld. Deze inspectienorm heeft echter een generiek karakter (een zelfde norm voor schoolbesturen), terwijl het risicoprofiel van schoolbesturen behoorlijk uiteen kan lopen. Uit de eerder genoemde risicoanalyse door Van Ree accountants, komt een hoger minimaal benodigd weerstandsvermogen naar voren, namelijk € 2,5 miljoen (circa 35-45%, tegenover inspectienorm van minimaal 5%). Deze berekening is in 2022 door ons getoetst en is gebaseerd op een actueel beeld van het risicoprofiel van onze stichting, dat in de laatste jaren is toegenomen. Het beschikbare weerstandsvermogen in de vorm van algemene reserves (exclusief bestemmingsreserves) bedroeg is echter nog steeds ruim boven het minimaal benodigd weerstandsvermogen.

3.3.1 Kengetallen reservepositie

Kengetal	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Toelichting
Solvabiliteit 2 (eigen vermogen + voorzieningen / totale vermogen)	87,8%	86,6%	86,6% van het totale vermogen bestaat uit reserves en voorzieningen. Maar 14% gefinancierd met vreemd vermogen. De vermogenspositie van de stichting is dus zeer goed. Signaleringswaarde: < 0,3.
Liquiditeit (vlottende activa / kort Vreemd vermogen)	5,3	6,4	Er kan 6,4 keer worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden. De stichting heeft ultimo 2022 de beschikking over € 4.813.184 aan liquide middelen en heeft daarnaast € 88.370 openstaan aan nog te ontvangen bedragen. Er kan dan ook ruimschoots worden voldaan aan de openstaand schulden (€765.015). De liquiditeitspositie van de stichting is dan ook zeer goed. Signaleringswaarde: < 1,0.
Rentabiliteit (resultaat / totale baten)	5,5%	7,5%	De stichting heeft van de totale opbrengsten, te weten € 7.616.025, een resultaat behaald van € 570.971. In vergelijking met 2021 is de ratio toegenomen, hetgeen aangeeft dat in 2022 Procentueel minder lasten zijn verantwoord dan in 2021. Signaleringswaarde: afhankelijk van vermogenspositie.
Weerstandsvermogen 1 (eigen vermogen +/- materiele vaste activa, als percentage van de rijksbijdrage OCW)	43	45,3	Zie toelichting op de reservepositie.
Weerstandsvermogen 2 (eigen vermogen incl. materiele vaste activa als percentage van de rijksbijdrage OCW)	64	63	Zie toelichting op de reservepositie.

Toelichting op de reservepositie

Uit de algemeen gehanteerde kengetallen en de normen voor verschillende financiële ratio's blijkt de vermogenspositie van de stichting van uitstekend niveau. De aangepaste standaard kengetallen in het toezichtkader waarbij er sprake is van vaste voet aan risicobuffer van ruim 1,7 miljoen ligt lager dan de omvang van het risicobuffer zoals die is gekwantificeerd en gekwalificeerd door het bestuur (middels een risicoanalyse).

Uit de in 2020 opgestelde en in 2021 geupdate, door het bestuur vastgestelde risicoanalyse (en door het bestuur geupdate in 2022), blijkt dat er voor onze stichting sprake is van het risicoprofiel 'hoog'. Het noodzakelijk aan te houden weerstandsvermogen 1 van tussen 35% en 45% geeft een benodigd weerstandsvermogen van tussen €2,0 miljoen en €2,5 miljoen. Uitgaande van genoemde weerstandsvermogen, is het bovenmatig vermogen ongeveer €1,5 miljoen.

Uit de meerjarenbegroting en het bestedingsplan blijkt dat een fors deel van het bovenmatig vermogen de komende jaren wordt ingezet. Daarbij vormt een majeur risico dat onbedoelde financiële resultaten zich opnieuw voordoen als gevolg van het lerarentekort en onvoorspelbare bekostiging. Het bestuur kan dan ook besluiten het tempo waarin de afbouw plaatsvindt verder op te voeren. Het bestuur en het algemeen bestuur bewaken daarbij dat bovenmatige reserves doelmatig worden ingezet. Daarvoor zet het bestuur onder meer in op vergroting van het programma zij-instroom, taalprojecten, anders organiseren van het onderwijs (in het kader van het lerarentekort) en met name verduurzaming.

	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal eigen vermogen	€ 4.227.992	€ 4.798.963	€ 4.587.709	€ 4.360.402	€ 4.114.070
Private reserve	€ 6.029	€ 7.327	€ 7.327	€ 7.327	€ 7.327
Aanschafwaarde gebouwen	€ 53.832	€ 53.832	€ 53.832	€ 53.832	€ 53.832
Totale boekwaarde MVA	€ 1.495.526	€ 1.454.361	€ 1.454.361	€ 1.454.361	€ 1.454.361
Boekwaarde gebouwen	€ 40.973	€ 39.178	€ 37.385	€ 35.591	€ 33.796
Totale baten	€ 6.598.359	€ 7.616.025	€ 7.202.401	€ 6.335.889	€ 6.351.464
Feitelijk eigen vermogen	€ 4.221.963	€ 4.791.636	€ 4.580.382	€ 4.353.075	€ 4.106.743
Normatief eigen vermogen	€ 1.960.990	€ 1.955.056	€ 1.943.892	€ 1.915.698	€ 1.918.068
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	€ 2.260.973	€ 2.836.580	€ 2.636.490	€ 2.437.377	€ 2.188.675
Ratio eigen vermogen	2,15	2,45	2,36	2,27	2,14

3.3.2 Ontwikkeling kengetallen op basis van de meerjarenbegroting 2023-2027

Ontwikkeling kengetallen SIS Rijn en Gouwe op basis van de Meerjarenbegroting 2023 - 2027								
Soort kengetal	Signalering Inspectie	Voorlopige	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		Streef- waarden	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Weerstandvermogen incl. MVA	5,00%		63,00%	63,69%	68,81%	64,76%	59,99%	54,06%
Weerstandvermogen excl. MVA			45,31%	44,95%	47,59%	43,43%	38,54%	32,39%
Solvabiliteit (incl. voorzien.)	30%		87,77%	87,42%	86,99%	86,48%	85,79%	84,73%
Liquiditeitsratio	0,75		6,41	6,12	5,82	5,50	5,11	4,62
Huisvestingsratio	> 9,5%		5,65%	6,07%	6,86%	6,82%	6,76%	6,67%
Rentabiliteit (1-jarig)	< -10%		7,50%	-3,00%	-3,64%	-3,93%	-4,60%	-5,93%

Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe

JAARVERSLAG ALGEMEEN BESTUUR 2022

Gouda, 5 juni 2023

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Algemeen	4
-Visie op toezicht	4
-Toezichtkader	4
-bestuursvorm	4
-Code Goed Bestuur PO	4
2. Verantwoording wettelijke taken	5
-Jaarrekening	5
-Strategisch Beleidsplan	5
-Honorering Algemeen Bestuur	5
-Werkgeverschap	6
-Deskundigheidsbevordering	6
3. Verantwoording ogv de Code Goed Bestuur	6
-Algemeen Bestuur	6
-Doelmatigheid gebruik overheidsmiddelen	6
-Risicobeheersing	7
-Verslag over afgelopen jaar	7
-Intern toezichtkader	8
-Aandachtgebieden toezichthouders	8
-Jaarlijkse zelfevaluatie	8
-Behandelde onderwerpen	8
4. Conclusie	9

Inleiding

Met genoegen bieden wij u hierbij het jaarverslag 2022 van het toezichthoudend orgaan van de Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe aan. Als Algemeen Bestuur geven wij, ook door middel van dit jaarverslag, graag inzicht in ons handelen. Dit jaarverslag heeft daarbij ook het karakter van het afleggen van verantwoording over de manier waarop wij onze taken hebben uitgevoerd in het afgelopen jaar.

Het toezicht richtte zich op de wettelijke taken aangevuld met de aandachtsgebieden en speerpunten zoals die door de toezichthouders zelf zijn geformuleerd. Wij informeerden ons door middel van de rapportages van de bestuurder, maar ook door eigen waarneming via schoolbezoeken en in gesprekken met o.a. de directeuren en de medezeggenschap. Daarnaast zijn er diverse gesprekken geweest met relevante stakeholders van de Stichting. Dit alles heeft eraan bijgedragen dat het Algemeen Bestuur op een passende wijze zich heeft weten te informeren en toezicht heeft kunnen houden.

Wij spreken onze waardering en dankbaarheid uit naar alle medewerkers die dagelijks op onze scholen actief zijn. Zij werken met hart en ziel aan kwalitatief uitstekend en herkenbaar islamitisch onderwijs. Zij hebben daarbij steeds de individuele leerling met haar/zijn talenten in het oog.

Namens het Algemeen Bestuur,

M. Belhassioui
Voorzitter

1 Algemeen

Visie op toezicht

De kernwaarde van het intern toezicht binnen de Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe is 'partnerschap'. Dat betekent dat het Algemeen bestuur niet alleen volgend is maar zich ook proactief opstelt, met respect voor de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de bestuurder als bevoegd gezag. Het Algemeen Bestuur wordt vroegtijdig bij de strategieontwikkeling betrokken en formuleert de relevante prestatie- en beoordelingscriteria als toetsingskader voor de Bestuurder.

Het Algemeen Bestuur functioneert vanuit een maatschappelijk perspectief en ziet erop toe dat de maatschappelijk gewenste doelen van de stichting worden vertaald naar een eigentijdse kwaliteit van onderwijs. Een gezonde bedrijfsvoering is daarbij een voorwaarde. Het Algemeen Bestuur heeft nadrukkelijk gekozen voor haar pro-actieve rol in de organisatie, met nadruk op het regelmatig monitoren van de onderwijskwaliteit en de doelmatigheid van de bestedingen.

Het is de ambitie van het Algemeen Bestuur, waarde toe te voegen aan het goed functioneren van de Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe in termen van uitkomsten, waaronder de betrokkenheid van externe stakeholders, en aan een goede samenwerking met de bestuurder. Duidelijk is daarbij dat goed samenspel met de bestuurder ook het bieden van goed tegenspel betekent.

Het Algemeen Bestuur houdt bij de uitoefening van het toezicht rekening met de specifieke situatie van de stichting op enig moment, en past haar toezicht daarop zo nodig aan. In situaties met bijzondere risico's kan het nodig zijn het toezicht te intensiveren. Daarbij bevordert en ondersteunt het Algemeen Bestuur vooral dat de bestuurder zelf zo goed mogelijk in control blijft.

Toezichtkader

Onder toezichtkader worden de formele en maatschappelijke kaders voor goed toezicht verstaan die door het Algemeen Bestuur zelf zijn gespecificeerd. Het Algemeen Bestuur volgt de governance principes en governance eisen zoals vastgelegd in wetgeving en codes, en ziet erop toe dat ook de bestuurder in overeenstemming met wet en codes handelt. Het Algemeen Bestuur handelt daarbij op basis van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zoals vastgelegd in de statuten van de stichting en de daarop gebaseerde documenten.

Bestuursvorm

Het schoolbestuur van de Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe werkt volgens het one-tiermodel. De dagelijks bestuurder fungeert als uitvoerend bestuurder. De bestuursleden in het toezichthoudend deel van het bestuur (Algemeen Bestuur) houden toezicht op de uitvoering van het beleid.

Het bestuur van de stichting is in handen van de bestuurder. Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het toezicht. Het Algemeen Bestuur bestaat daarbij uit 3 leden.

Code goed bestuur

Wij hanteren en passen de 'Code voor goed bestuur in het primair onderwijs' toe, zoals die werd opgesteld door de PO-raad.

2 Verantwoording wettelijke taken

De interne toezichthouders zijn, conform wet- en regelgeving, in 2022 belast geweest met de volgende taken:

- het goedkeuren van de begroting en het jaarverslag;
- toezicht op naleving door bestuur van wettelijke verplichtingen en de 'Code voor goed

- bestuur in het primair onderwijs';
- toezicht op de doelmatige en rechtmatige verwerving, bestemming en aanwending van de middelen;
- het aanwijzen van een accountant; accountant Van Ree is aangesteld voor de jaarcontrole van 2022;
- het afleggen van verantwoording in het jaarverslag;
- het evalueren van het uitvoerend bestuur;
- het evalueren van haar eigen functioneren.

Besluiten waarvoor statutair bepaald voorafgaande toestemming van toezicht- houders is vereist

Op grond van de statuten en het bestuursreglement is voorafgaande goedkeuring van de toezichthouders vereist voor een aantal (voorgenomen) besluiten.

- a. het aangaan of verbreken van duurzame en / of strategische samenwerkingsverbanden;
- b. het aangaan van (meerjarige) financiële verplichtingen die niet in de begroting zijn opgenomen;
- c. het aangaan van geldleningen;
- d. het aangaan of verbreken van een duurzame samenwerking met een andere rechts-persoon indien deze samenwerking of verbreking van ingrijpende betekenis is voor de stichting of de in stand te houden scholen;
- e. ingrijpende reorganisaties, waaronder in ieder geval moet worden verstaan het ge-lijktijdig of binnen een kort tijdsbestek beëindigen van de arbeidsovereenkomst van vijf procent (5%) van het in dienst van de stichting zijnde personeel;
- f. ingrijpende wijzigingen in de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers in dienst van de stichting;
- g. belangrijke wijzigingen in het onderwijsaanbod van de stichting respectievelijk van de onder de stichting ressorterende scholen;
- h. het stichten, opheffen of samenvoegen van scholen;
- i. vaststellen van het managementstatuut;
- j. het aanvragen van surseance van betaling of faillissement van de stichting;
- k. het nemen van besluiten waarvan het Algemeen Bestuur in een nader reglement hebben bepaald dat deze aan haar goedkeuring zijn onderworpen.

In 2022 hebben zich ten aanzien van bovengenoemde punten geen zaken voorgedaan die voor besluitvorming in aanmerking kwamen.

Jaarrekening

Het Algemeen Bestuur heeft het jaarverslag en de jaarrekening 2021 goedgekeurd en constateerde dat het voldoet aan de eisen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Ook de begroting voor het kalenderjaar 2023 is goedgekeurd.

De jaarrekening 2021 is door de accountant Van Ree gecontroleerd en van een goedkeurende controleverklaring voorzien. De toezichthouders hebben de accountant uitgekozen en stelden vast dat deze onafhankelijk was ten opzichte van de Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe.

Strategische Beleidsplan

In 2019 stelde het toezichthoudend deel van het bestuur het Strategisch Beleidsplan vast. Hierin is het strategisch beleid voor de periode 2019-2023 beschreven. Aan de doelen uit dit Strategisch Beleidsplan wordt jaarlijks gewerkt middels een jaarplan. Deze jaarplannen die een cursusjaar omvatten zijn door de toezichthouders en de bestuurder besproken en door de toezichthouders vastgesteld. Inmiddels is in 2023 een nieuwe Strategisch Beleidsplan vastgesteld voor de periode 2023-2027.

Honorering Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur heeft in 2022 omtrent de eigen beloning de leden van het Algemeen Bestuur een (vrijwilligers)vergoeding toegekend van €1780,-.

Werkgeverschap

Het Algemeen Bestuur treedt op als werkgever van de bestuurder. De Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe geeft in het kader van *corporate governance* openheid over de bruto-salariskosten van de dagelijks bestuurder. Salarisering vindt plaats conform de CAO Bestuurders PO en voldoet aan de uitgangspunten van de WNT. Tijdens het jaarlijkse functioneringsgesprek werd het functioneren van de bestuurder besproken en beoordeeld. De dagelijks bestuurder functioneert uitstekend.

3 Verantwoording op grond van de Code Goed Bestuur

Algemeen Bestuur

De leden van het Algemeen Bestuur (per 31 december 2022) zijn in onderstaand overzicht weergegeven. In het kader van transparantie en ter voorkoming van mogelijke belangenverstrengeling zijn ook de nevenfuncties van de toezichthouders opgenomen.

Naam	Functie in Algemeen Bestuur	Hoofd- en Nevenfuncties
de heer M. Belhassoui	voorzitter	<u>Hoofd functie:</u> Financieel Adviseur <u>Nevenfuncties:</u> Geen
de heer M. Sabab	secretaris	<u>Hoofd functie:</u> Ondememer <u>Nevenfuncties:</u> Geen
De heer Y. el Atrach	lid	<u>Hoofd functie:</u> Manager verzekeringsmaatschappij ASR <u>Nevenfuncties</u> Docent Hogeschool van Utrecht

De bestuurder, de heer mr. S. Boukayouh heeft geen nevenfuncties.

Doelmatigheid gebruik van overheidsmiddelen

Het Algemeen Bestuur heeft in 2022 vastgesteld dat de middelen die vanuit overheidswege zijn ontvangen rechtmatig zijn verkregen en doelmatig zijn ingezet ten behoeve van het bieden van kwalitatief onderwijs door onze stichting/scholen. Daarbij is ernaar gestreefd om de beschikbare middelen maximaal in te zetten voor onze beoogde doelstellingen. Ook beogen we om niet meer reserves aan te houden dan nodig zijn om de continuïteit van het aanbod te kunnen borgen. Ook in afweging van de risico's die zijn gedefinieerd en gecalculeerd.

De beschikbare middelen zijn zoveel als mogelijk ingezet voor het primaire proces. Het Algemeen Bestuur heeft een monitorende en waar nodig sturende rol m.b.t. het doelmatig gebruik van deze middelen. Daartoe is de doelmatigheid vast onderdeel geworden van de agenda van de besprekingen van de periodieke financiële rapportages (en bij de goedkeuring van de begroting). Hier vindt de dialoog plaats met de bestuurder over o.a. de doelmatigheid van het gebruik van de middelen.

Lopende het boekjaar vraagt de bestuurder goedkeuring aan het Algemeen Bestuur voorafgaand aan uitgaven die significant afwijken van de begroting. Ook controleert het Algemeen Bestuur maandelijks of het exploitatieoverzicht in lijn is met de begroting en voert hierover het gesprek met de bestuurder.

De voorzitter heeft het aandachtsgebied Financiën. Hij is specifiek belast met het toezicht op en advies over de doelmatigheid en doeltreffendheid van de inzet van de financiële middelen. Dit geldt tevens voor de uitvoering van het bestedingsplan.

Risicobeheersing

Het Algemeen Bestuur houdt zicht op het reilen en zeilen van de Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe door informatie te verzamelen in gesprekken met de directeurs en de GMR, maar ook met leerkrachten, ouders en leerlingen. Daarnaast wordt het Algemeen Bestuur ieder kwartaal geïnformeerd via de bestuursrapportages van het dagelijks bestuur (personeel, huisvesting, langdurig zieken, NPO, enz.). Tijdens de vergaderingen van het Algemeen bestuur wordt de bestuurde bevraagd op de inhoudelijke thema's. Op deze wijze wordt het werk van de bestuurder geëvalueerd. De leden van het Algemeen Bestuur hebben naast hun controlerende taken de bestuurder geadviseerd omtrent strategische thema's (van buiten naar binnen).

Het Algemeen Bestuur en de bestuurder zijn alert op mogelijke risico's voor de Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe. Een drietal risico's worden hierbij in dit jaarverslag nader geduid:

Financiële risico's

Door het structureel (4x per jaar) bespreken van de financiën met de bestuurder wordt zorggedragen voor een actueel inzicht in en beheersing van de financiën. Ook is er een externe accountant betrokken voor de controle van de jaarrekening. Mede door deze zorgvuldige benadering zijn de financiën goed beheersbaar en kunnen de beschikbare middelen optimaal worden ingezet ten einde het doel van de stichting te behalen. Hierbij is het doel van de stichting om niet meer reserves op te bouwen dan noodzakelijk en de middelen te besteden voor goed onderwijs voor onze leerlingen.

Het vinden en binden van goed personeel

Als stichting zijn we ons bewust van het belang van de leerkracht voor de groep. In deze tijd waarin er een gebrek is aan goede leerkrachten en vacatures langer open blijven staan, wil de Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe zich een goede werkgever tonen. Hieraan wordt actief gewerkt door onze medewerkers een passend salaris, adequate nascholing, een goede werksfeer en een goede geoutilleerde werkomgeving te bieden. De bestuurder van de stichting voert een actief beleid met zijn directeurs van de scholen om vacatures te voorkomen en waar ze zich voordoen op een goede manier in te vullen. Tevens voert de bestuurder een actief beleid m.b.t. de langdurig zieken.

Complexe situatie scholen

Het islamitisch onderwijs heeft zich inmiddels in Nederland bewezen. Wat resultaten betreft doen de scholen het over het algemeen goed tot uitstekend. Ook wat betreft burgerschap lopen de scholen voorop.

Maatschappelijk en politiek is er echter nog steeds geen acceptatie van onze denominatie. Uit gesprekken met politici en maatschappelijke organisaties (m.n. media) blijkt dat er, ondanks het feit dat de scholen het goed doen, er veel wantrouwen heerst. Naast deze maatschappelijke druk kampen de scholen met veel islamitische stromingen, waardoor de aansturing geen eenvoudige zaak is. Immers, de islam wordt -onterecht- als 1 homogene religie gezien. Dit, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de christelijke scholen waar de verschillende denominaties eigen scholen hebben.

Verslag over afgelopen jaar

Het Algemeen bestuur heeft in 2022 vier keer regulier vergaderd (bezettingsgraad: 100%). De vergaderingen bestaan uit een besloten en een openbaar deel. Bij de eerste helft van de vergadering sluit het dagelijks bestuur aan. De werkwijze van het algemeen bestuur is vastgelegd in een aantal documenten, zodat het bestuur haar taken optimaal kan uitvoeren. Voor het Algemeen Bestuur bestaat een huishoudelijk reglement en een toezicht- en toetsingskader. In dit laatste is het stelsel van toetsingsinstrumenten opgenomen, waarmee het toezicht van het algemeen bestuur op het dagelijks bestuur wordt geobjectiveerd. Naast de reguliere vergaderingen hebben de toezichthouders diverse gesprekken gevoerd met o.a. de directeurs, leerkrachten, ouders en leerlingen. Naast deze reguliere vergaderingen en gesprekken hebben de leden van het Algemeen Bestuur diverse gesprekken gevoerd met overige stakeholders.

In 2022 hebben de toezichthouders beide scholen officieel bezocht. Door diverse gesprekken en groepsbezoeken hebben de toezichthouders kennisgenomen van de actualiteiten en prioriteiten op de scholen. De gesprekken gingen m.n. over de kwaliteit van het onderwijs, de kwaliteitszorg, het leerkrachtentekort en het welbevinden van de leerlingen en de leerkrachten. Ook de opgaaf voor het predicaat excellente scholen is besproken.

Tenslotte is er een bijeenkomst met de GMR geweest op 15 november 2022. Doel van dit overleg was een gedachtewisseling over de ontwikkelingen binnen de stichting en de scholen vanuit het perspectief van de medewerkers. Er is met name gesproken over de implementatie en de uitvoering van impact van het NPO op de organisatie en de medewerkers. Daarnaast is gesproken over de wachtlijsten bij beide scholen en is de uitbreiding van Al Qalam gesproken. In een tweede bijeenkomst op 30 juni 2022 (in een bestuursvergadering) is meer informeel gesproken over het welbevinden van het personeel en heeft het Algemeen Bestuur ideeën opgedaan voor het personeelsbeleid.

Intern toezichtkader

Bij de uitoefening van het intern toezicht is gebruikgemaakt van het intern toezichtkader. De uitspraken in het intern toezichtkader gaan over de mate van professioneel handelen in de organisatie. Daarbij staat de vraag centraal wanneer het nu goed is. Aan de hand van deze uitspraken heeft het Algemeen bestuur het beleid, de besluiten en het functioneren van de bestuurder beoordeeld.

Aandachtsgebieden voor toezichthouders

De trend van minder geformaliseerd naar meer opbrengst- en systeemgericht toezicht heeft zich ook in het afgelopen jaar doorontwikkeld. Dit betekent concreet dat, naast de formele jaarkalender met standaardrapportages, de focus meer is komen te liggen op de 'soft controls' van toezichthouden. Om dit op een goede en effectieve manier vorm te geven, heeft iedere toezichthouder een eigen aandachtsgebied. Per aandachtsgebied zijn deelonderwerpen aangegeven met daaraan verbonden gesprekken met stakeholders. Op deze manier organiseert het Algemeen Bestuur, naast de reguliere informatiestroom vanuit de organisatie, haar eigen informatievoorziening. Dit met het doel om breed geïnformeerd te blijven over de (ontwikkelingen rondom de) Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe.

Jaarlijkse zelfevaluatie

Ieder jaar is er een evaluatie van het functioneren van het Algemeen Bestuur. In 2022 heeft deze evaluatie plaatsgevonden op 22 december 2022. Hierbij is gebruik gemaakt van de Code Goed Bestuur. Deze is op diverse punten uitvoerig doorgenomen. Het eigen handelen en de structuren binnen de Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe zijn daarbij geëvalueerd. Ook het thema scholing is besproken. Individuele leden worden uitgenodigd om gebruik te maken van onder andere het scholingsaanbod zoals dit jaarlijks door de VTOI wordt verstrekt.

Aan de hand van de volgende thema's zijn de feedback, toelichting en ontwikkelpunten aangegeven.

De thema's waren als volgt:

- Doelmatigheid van onze uitgaven
- Langdurig zieken
- Toepassing Governance code
- Samenspel Algemeen Bestuur en bestuurder
- Teameffectiviteit Algemeen Bestuur
- Beoordeling individuele leden
- Beoordeling voorzitter

Behandelde onderwerpen

Het Algemeen Bestuur heeft zich gedurende 2022 met de volgende onderwerpen bezig gehouden.

Onderwijsresultaten/opbrengsten
Bovenmatige reserves/risicoanalyse/beheersmaatregelen
Schatkistbankieren
Accountantsverslag 2021
Uitbreiding huisvesting Al Qalam
Bestuursformatieplan
Begroting 2023
Bestuursverslag en jaarrekening 2021
Zelfevaluatie

Beoordelen Dagelijks Bestuurder en WNT
Honorering Algemeen Bestuur
Ziekteverzuim (m.n. langdurig zieken)
Opdracht accountantscontrole
Schoolbezoeken
Overleg met de GMR

Naast de bovengenoemde reguliere zaken vroeg een aantal zaken dit jaar bijzondere aandacht. In willekeurige volgorde zijn dat: het bestedingsplan overvloedige middelen, het coronavirus en de impact daarvan op het onderwijs en het Nationaal Programma Onderwijs.

Profilering en uitstraling van onze scholen blijven aandachtspunten vanuit de gedachte van aantrekkelijk werkgeverschap (lerarentekort, islam).

Het Algemeen Bestuur constateert met tevredenheid dat er voldoende grip is op de financiële positie van de stichting. Er wordt gericht gewerkt om niet meer reserves op te bouwen dan nodig is. Het doel van de Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe is nadrukkelijk niet het geld 'op te potten' maar in te zetten daar waar het van toegevoegde waarde voor onze leerlingen is. In 2022 is dat echter lastig gebleken omdat er vanwege o.a. NPO substantieel meer middelen beschikbaar waren.

Klachten en initiatieven gebaseerd op de regeling voor misstanden / de klokkenluidersregeling
In 2022 zijn er geen meldingen geweest.

4 Conclusie

De Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe is een professionele stichting die staat voor uitstekend islamitisch onderwijs. Dagelijks wordt er met veel toewijding en passie gewerkt aan de ontwikkeling van onze leerlingen. Wij geloven dat ons onderwijs het verschil kan en zal maken in de ontwikkeling van onze leerlingen.

Dagelijks worden er ruim 750 leerlingen aan onze zorg toevertrouwd. Het voelt dan ook goed om te constateren dat in 2022 daar goed onderwijs aan is geboden. Goed onderwijs in de basisvakken, maar zeker ook breder in het zicht op de wereld om hen heen en hun eigen ontwikkeling.

Na het afronden van het jaar 2022 constateert het Algemeen Bestuur dat er geen coronabeperkingen meer zijn en de aandacht daarmee weer kan worden gericht op het realiseren en continueren van uitstekend onderwijs.

Het Algemeen Bestuur ziet met tevredenheid en dankbaarheid terug op het achterliggende jaar. Het jaar was een goed en mooi jaar. Het onderwijs in dit jaar heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van onze leerlingen. Voor al dit goede danken we onze Schepper.

Namens het algemeen bestuur,

Mohamed Belhassiou
Voorzitter

KENGETALLEN

	2022	2021
Liquiditeit (<i>Vlottende activa / kortlopende schulden</i>)	6,41	5,29
Solvabiliteit 1 (<i>Eigen vermogen (excl. voorzieningen) / totale vermogen *100%</i>)	75,16	77,13
Solvabiliteit 2 (<i>Eigen vermogen (incl. voorzieningen) / totale vermogen *100%</i>)	87,77	86,06
Rentabiliteit (<i>Saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten (incl. fin. baten) * 100%</i>)	7,50	5,47
Weerstandsvermogen excl. MVA (<i>Eigen vermogen - materiële vaste activa</i>) / rijksbijdragen * 100%)	45,31	42,99
Weerstandsvermogen incl MVA (<i>Eigen vermogen / (totale baten (incl. fin. baten) * 100%</i>)	63,01	64,08
Huisvestingsratio Personele lasten / totale lasten + fin. lasten (in %)	5,65 82,94	7,40 77,12
Materiële lasten / totale lasten + fin. lasten (in %)	17,06	22,88

Liquiditeit

Het kengetal geeft aan in welke mate men in staat is om op korte termijn aan alle verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate de bezittingen op de activazijde van de balans zijn gefinancierd met eigen of vreemd vermogen.

Rentabiliteit

In het bedrijfsleven wordt met de rentabiliteit de winst- of verliesgevendheid van een onderneming bedoeld. In het onderwijs (non-profit sector) wordt een relatie gelegd tussen het behaalde resultaat en de ontwikkeling hiervan op het weerstandsvermogen.

Het geeft aan welk deel van de totale baten resteert na aftrek van de lasten.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Huisvestingsratio

Het kengetal geeft aan de verhouding van de huisvestingslasten t.o.v. de totale lasten.

B1 GRONDSLAGEN

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking opgenomen de realisatiecijfers van het voorgaande jaar, alsmede de (goedgekeurde) begroting van het huidige jaar.

Het bestuur heeft zich een oordeel gevormd over de zaken die in het jaarverslag worden besproken en heeft voor de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen schattingen gemaakt. Indien dit voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

De activiteiten van de stichting bestaan uit het geven van primair onderwijs.
De stichting is gevestigd te Gouda en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 41167880

Door afronding op hele euro's kunnen in het verslag kleine verschillen worden geconstateerd.

De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Deze hebben betrekking op de waarborgsom. Deze worden opgenomen tegen de nominale waarde

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Als ondergrens voor de te activeren zaken met een gebruiksduur van langer dan 1 jaar wordt € 1.000 aangehouden.

De overige activagroepen met afschrijvingstermijnen zijn als volgt bepaald:

Aanpassingen gebouw/verbouwingen: variërend van 15 jaar t/m 40 jaar

Technische zaken: diverse afschrijvingstermijnen op basis van geschatte levensduur.

Meubilair: alle meubilair, met uitzondering van het speellokaal, 12 jaar; inrichting speellokaal 20 jaar. Klim- klautertoestellen buiten 15 jaar.

ICT: tablets en printers 3 jaar; computers en servers 5 jaar; netwerkbekabeling 20 jaar; interactief schoolbord 7,5 jaar

Onderwijsleerpakket: methoden, apparatuur (zoals koelkast, tv, projectoren) 8 jaar.

Voor activa aangeschaft vóór 1 januari 2020 kunnen afwijkende termijnen gelden.

Financiële vaste activa

Deze hebben betrekking op de waarborgsom. Deze worden opgenomen tegen de nominale waarde

Vorderingen

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen en overlopende activa.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de instelling. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ontvangen onderwijsinstellingen extra bekostiging. Deze regeling eindigt (voor zover nu bekend) op 31 juli 2025. Het bestuur heeft besloten om voor de bedragen die per 31 december van het jaar nog niet besteed zijn een bestemmingsreserve genaamd Bestemmingsreserve NPO te vormen.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze verplichting zelf opheffen.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht. De voorzieningen worden opgenomen voor de nominale waarde, met uitzondering voor de voorziening jubilea en de voorziening voor duurzame inzetbaarheid. Deze worden opgenomen voor de contante waarde.

De voorzieningen zijn verdeeld naar langlopend en kortlopend. Kortlopend heeft betrekking op het deel van de voorziening met een looptijd van maximaal één jaar. Het langlopend deel op het deel met een looptijd langer dan één jaar.

Voorziening jubilea:

Op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is een voorziening voor toekomstige

jubileumuitkeringen gevormd. Voor de berekening is uitgegaan van de datum van indiensttreding van de medewerker in het onderwijs. Vanaf deze datum bouwt de medewerker aanspraken op voor een te ontvangen jubileum-gratificatie bij 25-jarig en 40-jarig dienstverband. Er is rekening gehouden met een variabele blijfkans en een rekenrente van 1 %. Voor instellingen met een aantal FTE van 50 of meer wordt gerekend met € 900 per FTE. Gelet op de omvang van de organisatie (meer dan 50 FTE) wordt de voorziening bepaald op € 900 per FTE.

Voorziening langdurig zieken (bij eigen risicodragerschap ziekteverzuim en/of WGA):

De instelling is eigen risicodragers voor het ziekteverzuim van de medewerkers gedurende de eerste 2 jaar. Voor medewerkers die per balansdatum langdurig ziek zijn (en dit naar verwachting blijven) wordt een voorziening gevormd voor de loonkosten van de nog resterende maanden van deze periode. Dit vanuit de veronderstelling dat deze medewerkers tijdens hun ziekte geen prestaties voor de instelling leveren. De voorziening wordt opgenomen voor de nominale waarde. De dotatie wordt ten laste van de personeelskosten gebracht. De werkelijke loonkosten voor deze medewerkers worden onttrokken aan de voorziening.

Voorziening (eigen) wachtgelders:

Indien een werknemer ontslagen wordt en de instroomtoets van het Participatiefonds niet positief wordt afgerond of er een negatieve beschikking wordt afgegeven, verhaalt het Participatiefonds de uitkeringen op het bevoegd gezag. Voor alle ex-werknemers waarvoor de instroomtoets niet met positieve beschikking is afgerond wordt voor de nog komende periode een voorziening gevormd.

Met ingang van 1 augustus 2022 is het Reglement van het Participatiefonds aangepast. Voor alle medewerkers die vanaf deze datum worden ontslagen zal het Participatiefonds 50% van de uitkering verhalen op de werkgever. Hiervoor wordt een voorziening gevormd. Indien de werkgever aantoonbaar kan maken aan alle voorwaarden van het Participatiefonds te hebben voldaan zal het Participatiefonds 90% van de uitkering compenseren. Voor het restant van 10% wordt een voorziening gevormd.

Voor alle ex-medewerkers waarvan op 31 december 2022 zeker is dat voor hen de instroomtoets niet tot een positieve beschikking heeft geleid, of van wie het bevoegd gezag aangeeft geen positieve beschikking te verwachten en waarvan de ontslagdatum vóór 1 augustus 2022 ligt wordt een voorziening gevormd. Voor medewerkers waarvan de ontslagdatum op of na 1 augustus 2022 ligt zal een voorziening voor 50% resp. 10% van de uitkering worden gevormd. Deze is berekend als het aantal maanden dat het bevoegd gezag verwacht dat de uitkering zal duren vermenigvuldigd met het maandelijks bedrag dat verhaald wordt op de instelling, gebaseerd op informatie van het UWV.

Voorziening groot onderhoud:

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten voor cyclisch groot onderhoud voor de komende 10 jaar op basis van het meerjarenonderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht.

Voor de voorziening groot onderhoud wordt gebruik gemaakt van de overgangsregeling zoals verwoord in de RJO artikel 4 lid 1c.

Langlopende en kortlopende schulden en overige verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de kortlopende schulden zijn te plaatsen.

De tot op heden ontvangen investeringssubsidies die dienen ter dekking van afschrijvingslasten van materiële vaste activa in de volgende jaren zijn ook opgenomen onder de langlopende schulden.

Kasstroomoverzicht

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering en liquiditeit.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

RESULTAATBEPALING

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verlezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

(Rijks)bijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie, verstrekt door het Ministerie van OCW, opgenomen. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van rijksbijdragen. Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekening clause) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden als terug te betalen subsidie zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder ouderbijdragen) worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de cao uitbetaald. De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het bevoegd gezag.

Pensioenen

De instelling heeft een toegezegd pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte en contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkingsgraad van het ABP ultimo 2022 is 110,9%
Per ultimo 2021 was deze 110,6%

Afschrijvingen

Materiële Vaste Activa worden vanaf het moment van Ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

FINANCIELE INSTRUMENTEN

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten van het bestuur, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het bestuur of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het bestuur is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van het bestuur zijn het marktrisico, het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en renterisico.

Marktrisico

De instelling is werkzaam in Nederland. Het valutarisico is daarmee nihil.

De instelling loopt geen prijsrisico's.

De instelling loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en rentedragende schulden.

Kredietrisico

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Het bestuur heeft een treasurystatuut opgesteld waarin zij haar beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst.

De instelling loopt geen renterisico en geen kasstroomrisico.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden

Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de reële waarde.

B2 BALANS PER 31 december 2022

(na verwerking resultaatbestemming)

		31 december 2022		31 december 2021	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1				
Gebouwen en terreinen		39.178		40.973	
Technische zaken		102.851		116.289	
Meubilair		921.400		1.000.602	
ICT		245.611		191.195	
OLP en apparatuur		<u>145.320</u>		<u>146.468</u>	
			1.454.361		1.495.526
Financiële vaste activa	2				
Waarborgsommen		<u>29.250</u>		<u>63.300</u>	
			29.250		63.300
Vlottende activa					
Vorderingen	3				
Ministerie van OCW		0		276.468	
Overige vorderingen en overlopende activa		<u>88.370</u>		<u>102.195</u>	
			88.370		378.663
Liquide middelen	4		<u>4.813.184</u>		<u>3.544.185</u>
				<u>6.385.165</u>	<u>5.481.674</u>

B3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

		Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
Baten				
(Rijks)bijdragen	9	7.381.552	6.443.713	6.355.854
Overige overheidsbijdragen en subsidies	10	202.038	202.038	200.688
Overige baten	11	32.435	28.805	41.816
		<u>7.616.025</u>	<u>6.674.556</u>	<u>6.598.359</u>
Lasten				
Personele lasten	12	5.843.424	5.681.100	4.810.034
Afschrijvingen	13	237.815	215.540	262.688
Huisvestingslasten	14	395.083	466.255	458.282
Overige instellingslasten	15	554.175	568.827	688.724
		<u>7.030.497</u>	<u>6.931.722</u>	<u>6.219.729</u>
Saldo baten lasten		<u>585.528</u>	<u>-257.166</u>	<u>378.630</u>
Financiële baten en lasten				
Financiële lasten	16	14.557	19.000	17.495
Financiële baten en lasten		<u>-14.557</u>	<u>-19.000</u>	<u>-17.495</u>
Resultaat		<u>570.971</u>	<u>-276.166</u>	<u>361.134</u>

B4 KASSTROOMOVERZICHT 2022

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het saldo van baten en lasten als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en de kosten en uitgaven.

	2022		2021	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		585.528		378.630
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	237.815		220.025	
- Afschrijvingen desinvesteringen	0		-29.831	
- Mutaties voorzieningen	<u>315.983</u>		<u>184.783</u>	
		553.798		374.977
Veranderingen in vlottende middelen:				
- Vorderingen	290.293		-49.485	
- Kortlopende schulden	<u>23.617</u>		<u>573</u>	
		<u>313.910</u>		<u>-48.912</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.453.236		704.695
- Betaalde interest	<u>-14.557</u>		<u>-17.495</u>	
		<u>-14.557</u>		<u>-17.495</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		1.438.679		687.200
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings materiële vaste activa	-196.650		-649.915	
Desinvesteringen materiële vaste activa	0		72.494	
Mutaties leningen u/g	<u>34.050</u>		<u>-9.300</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-162.600</u>		<u>-586.721</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	<u>-7.080</u>		<u>-8.123</u>	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>-7.080</u>		<u>-8.123</u>
Mutatie liquide middelen		<u>1.268.999</u>		<u>92.356</u>
Beginstand liquide middelen	3.544.185		3.451.830	
Mutatie liquide middelen	<u>1.268.999</u>		<u>92.356</u>	
Eindstand liquide middelen		<u>4.813.184</u>		<u>3.544.185</u>

B5 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS

(na verwerking resultaatbestemming)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
1 Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	39.178	40.973
Technische zaken	102.851	116.289
Meubilair	921.400	1.000.602
ICT	245.611	191.195
OLP en apparatuur	145.320	146.468
	<u>1.454.361</u>	<u>1.495.526</u>

	Gebouw- en en terreinen	Tech- nische zaken	Meubilair	ICT	OLP en appara- tuur	Totaal
	€	€	€	€	€	€
<i>Boekwaarde 31 december 2021</i>						
Aanschafwaarde	53.832	176.029	1.238.917	496.678	427.788	2.393.245
Cumulatieve afschrijvingen	-12.860	-59.741	-238.316	-305.483	-281.320	-897.719
Boekwaarde 31 december 2021	<u>40.973</u>	<u>116.289</u>	<u>1.000.602</u>	<u>191.195</u>	<u>146.468</u>	<u>1.495.526</u>
<i>Mutaties</i>						
Investeringsen	0	2.550	11.495	145.961	36.645	196.650
Afschrijvingen	-1.794	-15.987	-90.696	-91.544	-37.793	-237.815
Mutaties boekwaarde	<u>-1.794</u>	<u>-13.438</u>	<u>-79.201</u>	<u>54.416</u>	<u>-1.148</u>	<u>-41.165</u>
<i>Boekwaarde 31 december 2022</i>						
Aanschafwaarde	53.832	178.579	1.250.412	642.638	464.433	2.589.895
Cumulatieve afschrijvingen	-14.654	-75.728	-329.012	-397.027	-319.113	-1.135.534
Boekwaarde 31 december 2022	<u>39.178</u>	<u>102.851</u>	<u>921.400</u>	<u>245.611</u>	<u>145.320</u>	<u>1.454.361</u>

Afschrijvingspercentages

	t/m
Gebouwen en terreinen	3,33 %
Technische zaken	5,00 %
Meubilair	5,00 %
ICT hardware	20,00 %
OLP en apparatuur	12,50 %

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
2 Financiële vaste activa		
Waarborgsommen	29.250	63.300
	<u>29.250</u>	<u>63.300</u>

Waarborgsommen

Waarborgsommen	29.250	63.300
	<u>29.250</u>	<u>63.300</u>

	Boek- waarde 1-1-22	Investerings 2022	Desinvestering 2022	Boek- waarde 31-12-22
	€	€	€	€
Waarborgsommen	63.300	0	-34.050	29.250
	<u>63.300</u>	<u>0</u>	<u>-34.050</u>	<u>29.250</u>

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€

3 Vorderingen

Ministerie van OCW	0	276.468
Overige vorderingen en overlopende activa	88.370	102.195
	<u>88.370</u>	<u>378.663</u>

Ministerie van OCW

Bekostiging OCW	0	276.468
	<u>0</u>	<u>276.468</u>

Overige vorderingen en overlopende activa

Gemeente inzake schade / ozb	16.119	0
Overige vorderingen	20.545	55.753
Vooruitbetaalde kosten	50.487	46.443
Overige overlopende activa	1.218	0
	<u>88.370</u>	<u>102.195</u>

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€

4 Liquide middelen

Kasmiddelen	3.356	2.129
Banktegoeden	4.809.829	3.542.056
	<u>4.813.184</u>	<u>3.544.185</u>

Stichting Islamitische Scholen Rijn & Gouwe, Alphen aan den Rijn

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
Kasmiddelen		
Kas scholen	3.356	2.129
	<u>3.356</u>	<u>2.129</u>
Banktegoeden		
Betaalrekening bestuur	4.803.802	3.535.526
Betaalrekening school	6.026	6.530
	<u>4.809.829</u>	<u>3.542.056</u>

PASSIVA

5 Eigen vermogen

VERLOOPOVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

	Saldo 1-1- 2022	Resultaat	Overige mutaties	Saldo 31-12- 2022
Algemene reserve	4.042.720	563.283	0	4.606.003
Bestemmingsreserves publiek (A)				
Bestemmingsreserve NPO	179.244	6.390	0	185.634
	179.244	6.390	0	185.634
Bestemmingsreserves privaat (B)				
Reserve schoolfonds	6.029	1.298	0	7.327
	6.029	1.298	0	7.327
Totaal bestemmingsreserves (A + B)	185.272	7.688	0	192.960
Eigen vermogen	4.227.992	570.971	0	4.798.963
Totaal vermogen	4.227.992	570.971	0	4.798.963

Overzicht resultaat

Het bestuur verdeelt het resultaat over 2022 ad € 570.971 als volgt over de reserves.

	2022 €
Resultaat algemene reserve	563.283
Resultaat bestemmingsreserve NPO	6.390
Resultaat bestemmingsreserve publiek (A)	6.390
Resultaat reserve schoolfonds	1.298
Resultaat bestemmingsreserve privaat (B)	1.298
Resultaat bestemmingsreserve (A+B)	7.688
Resultaat Eigen vermogen	570.971

Stichting Islamitische Scholen Rijn & Gouwe, Alphen aan den Rijn

	Saldo 1-1- 2022	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Saldo 31-12- 2022
6 Voorzieningen					
Personeel:					
Jubilea	50.327	4.795	-2.594	0	52.528
Wachtgelders	0	3.645	0	0	3.645
Voorziening langdurige zieken	168.890	356.399	-157.713	0	367.576
	219.217	364.839	-160.307	0	423.749
Overig:					
Onderhoud	270.298	127.755	-16.304	0	381.749
	270.298	127.755	-16.304	0	381.749
Voorzieningen	489.515	492.594	-176.611	0	805.498

	Kort < 1 jaar	Middellang 1 - 5 jaar	lang > 5 jaar	Totaal
Jubilea	4.307	8.794	39.427	52.528
Wachtgelders	3.645			3.645
Langdurige zieken	234.677	132.899		367.576
Onderhoud	29.027	116.105	236.617	381.749
	271.656	257.798	276.044	805.498

31-12-2022	31-12-2021
€	€

7 Langlopende schulden

overige langlopende schulden			15.689	22.769	
			15.689	22.769	
	Boek- waarde 01-01- 22	Mutaties 2022	Boek- waarde 31-12- 22	1 jaar <looptijd <5jaar	Looptijd >5 jaar
	€	€	€	€	€
Vooruit ontv. investeringssubs. gem. langl.	22.769	-7.080	15.689	14.126	1.563
	22.769	-7.080	15.689	14.126	1.563

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
8 Kortlopende schulden		
Crediteuren	204.609	193.583
Belastingen en premies sociale verzekeringen	215.731	253.966
Schulden terzake van pensioenen	63.574	56.340
Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	281.100	237.508
	<u>765.015</u>	<u>741.398</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	215.556	253.762
Premie vervangingsfonds / participatiefonds	175	204
	<u>215.731</u>	<u>253.966</u>
Overige kortlopende schulden en overlopende passiva		
Overige kortlopende schulden	6.748	64.739
Rijk overige bekost: lerarenbeurs	4.103	6.966
Rijk overige bekost: zij-instroom	0	9.260
Gemeente huisvesting	89.329	0
Nog te betalen vakantiegeld	163.120	148.420
Nog te betalen bindingstoelage	10.719	0
Vooruitontvangen investeringssubsidie Gemeente	7.080	7.818
Vooruitontvangen investeringssubsidie Rijk	0	305
	<u>281.100</u>	<u>237.508</u>

B6 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

Baten

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
9 (Rijks)bijdragen			
Vergoeding personeel	3.251.537	2.633.315	2.870.137
Correctie betaalritme PO	-227.729	0	0
Vergoeding Materiële Instandhouding	599.122	593.766	570.822
Vergoeding PAB	855.019	740.401	687.534
Subs. Inhaal- en onders.progr. 2020-21	0	0	81.720
Vergoeding NPO gelden	1.435.092	1.122.217	570.471
Niet-geoordeelde subsidies	1.080.691	1.051.551	1.177.449
Overige subsidies Ministerie van OCW	74.508	71.443	137.353
Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	313.312	231.020	260.368
	<u>7.381.552</u>	<u>6.443.713</u>	<u>6.355.854</u>

10 Overige overheidsbijdragen en subsidies

Gemeente: verlengde schooldag	64.740	0	64.170
Gemeente: subsidie schakelklas	129.480	194.220	128.340
Gemeente: vrijval investeringssubsidies	7.818	7.818	8.178
	<u>202.038</u>	<u>202.038</u>	<u>200.688</u>

11 Overige baten

Verhuur onroerende zaken	19.800	25.000	25.800
Baten schoolfonds	0	1.500	0
Vrijval investeringssubsidie OCW	305	305	2.834
Ouderbijdragen	5.955	2.000	2.895
Overige baten	6.375	0	10.287
	<u>32.435</u>	<u>28.805</u>	<u>41.816</u>

Lasten

12 personele lasten

Lonen en salarissen	3.730.626	4.660.100	3.258.755
Sociale lasten	538.580	0	492.567
Premie PF	46.232	0	92.909
Premie VF	1.487	0	1.444
Pensioenlasten	563.652	0	506.397
Overige personele lasten	1.086.265	1.021.000	544.179
Uitkeringen (-/-)	-123.418	0	-86.216
	<u>5.843.424</u>	<u>5.681.100</u>	<u>4.810.034</u>

Stichting Islamitische Scholen Rijn & Gouwe, Alphen aan den Rijn

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
Lonen en salarissen			
Salariskosten directie	363.591	332.000	331.130
Salariskosten OP	3.393.093	3.025.500	3.010.839
Salariskosten OOP	414.686	625.750	447.275
Salariskosten toezichthouders	0	5.400	0
Salariskosten vervanging eigen rekening	10.220	0	1.111
Salariskosten zw gerelateerde vervanging	2.650	0	0
Salariskosten SWV (extra ondersteuning)	88.583	0	17.929
Salariskosten gem. VVE	0	0	3.507
Salariskosten gem. Schakelklas	144.896	128.340	156.644
Salariskosten gem. Verlengde schooldag	47.261	103.170	61.956
Onkostenvergoeding via salaris	13.193	6.000	13.183
Salariskosten ouderschapsverlof	33.839	27.000	20.038
Salariskosten seniorenregeling	11.485	9.900	10.439
Salariskosten EHK	0	0	99.219
Salariskosten subs. Inhaal-en onderst. progr. P	0	0	18.028
Salariskosten NPO	357.081	397.040	160.775
Correctie sociale lasten	-538.580	0	-492.567
Correctie premie PF	-46.232	0	-92.909
Correctie premie VF	-1.487	0	-1.444
Correctie pensioenen	-563.652	0	-506.397
	<u>3.730.626</u>	<u>4.660.100</u>	<u>3.258.755</u>
Sociale lasten			
Sociale lasten	538.580	0	492.567
	<u>538.580</u>	<u>0</u>	<u>492.567</u>
Premie PF			
Premie PF	46.232	0	92.909
	<u>46.232</u>	<u>0</u>	<u>92.909</u>
Premie VF			
Premie VF	1.487	0	1.444
	<u>1.487</u>	<u>0</u>	<u>1.444</u>
Pensioenlasten			
Pensioenlasten	563.652	0	506.397
	<u>563.652</u>	<u>0</u>	<u>506.397</u>

Stichting Islamitische Scholen Rijn & Gouwe, Alphen aan den Rijn

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
Overige personele lasten			
Nascholing	32.750	40.000	20.594
Kosten schoolbegeleiding	600	0	0
Kosten Arbo	37.469	27.000	26.315
Dotatie voorziening jubilea	4.795	0	8.448
Vrijval voorziening jubilea	0	0	-1.927
Dotatie voorziening wachtgelders	3.645	0	0
Dotatie voorziening ERD	356.399	0	139.831
Onttrekking voorziening ERD	-129.897	0	0
Vrijval voorziening ERD	-27.816	0	-54.583
Overige personeelskosten	48.004	65.500	52.577
Kosten werkdrukvermindering	9.522	0	19.997
Kosten NPO externe inhuur	523.184	650.000	37.645
Kosten EHK externe inhuur	0	0	8.740
Personele kosten extra ondersteuning (LGF)	227.609	238.500	286.542
	<u>1.086.265</u>	<u>1.021.000</u>	<u>544.179</u>
Uitkeringen (-/-)			
Uitkeringen (-/-)	-123.418	0	-86.216
	<u>-123.418</u>	<u>0</u>	<u>-86.216</u>

Personeelsbezetting

	2022	2021
	Aantal FTE's	Aantal FTE's
DIR	3,00	3,00
OP	44,49	44,99
OOP	12,79	14,12
	<u>60,28</u>	<u>62,11</u>

13 Afschrijvingen

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
Gebouwen en terreinen	1.794	1.800	1.794
Technische zaken	15.987	14.540	13.421
Meubilair	90.696	87.500	71.283
ICT	91.544	75.600	90.461
OLP en apparatuur	37.793	36.100	43.067
Desinvesteringen activa	0	0	42.663
	<u>237.815</u>	<u>215.540</u>	<u>262.688</u>

14 huisvestingslasten

Huur huisvesting/terrein	0	0	684
Dotatie onderhoudsvoorziening	127.755	127.755	127.755
Onderhoud gebouw/installaties	12.306	50.500	60.330
Energie en water	56.440	95.000	71.714
Schoonmaakkosten	165.943	152.000	160.771
Heffingen	26.166	32.000	31.510
Bewaking en beveiliging	6.473	6.000	5.519
Overige huisvestingslasten	0	3.000	0
	<u>395.083</u>	<u>466.255</u>	<u>458.282</u>

15 Overige instellingslasten

Administratie- en beheerslasten

Administratie en beheer	41.031	40.500	39.970
Reis- en verblijfkosten	0	800	0
Accountantskosten	9.220	7.500	6.219
Telefoonkosten	1.915	2.950	2.678
Overige administratie- en beheer	1.649	2.000	1.127
	<u>53.816</u>	<u>53.750</u>	<u>49.994</u>

Inventaris en apparatuur

Onderhoud vervanging meubilair	520	3.500	10.792
	<u>520</u>	<u>3.500</u>	<u>10.792</u>

Stichting Islamitische Scholen Rijn & Gouwe, Alphen aan den Rijn

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
<i>Overige</i>			
Representatiekosten	0	2.500	625
Contributies	121	21.500	19.429
Medezeggenschap	630	5.000	1.220
Verzekeringen	4.035	4.000	3.556
Portikosten / drukwerk	313	550	482
Kantinekosten	0	0	15
Culturele vorming	7.751	27.500	21.157
Schooltest / onderzoek / begeleiding	0	0	655
Materiele kosten extra ondersteuning	12.689	12.500	14.144
Mat. kst Schakelklas	8.408	7.000	23.017
Mat.kst. Verlengde schooldag	24.137	5.000	31.062
Lasten subs.Inhaal- onderst.progr.20-21M	0	0	116.237
Lasten subs.onderw.ass. opl. tot leraar	2.480	5.000	858
Materiële kosten NPO	136.285	75.177	27.374
Lasten schoolfonds	4.657	5.000	4.144
Feesten en jubilea	5.642	6.000	3.407
Overige uitgaven	523	4.000	11.120
	<u>207.671</u>	<u>180.727</u>	<u>278.501</u>
<i>Leermiddelen (PO)</i>			
Onderwijsleerpakket	119.395	167.350	201.350
Informatietechnologie	139.204	135.500	117.000
Kopieerkosten	33.569	28.000	31.087
	<u>292.168</u>	<u>330.850</u>	<u>349.437</u>
Totaal Overige instellingslasten	<u>554.175</u>	<u>568.827</u>	<u>688.724</u>

16 Financiële baten en lasten
Financiële lasten

Overige financiële lasten	14.557	19.000	17.495
	<u>14.557</u>	<u>19.000</u>	<u>17.495</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>-14.557</u>	<u>-19.000</u>	<u>-17.495</u>

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Specificatie honorarium			
Onderzoek jaarrekening	9.220	7.500	6.219
Andere controleopdrachten	0	0	0
Fiscale adviezen	0	0	0
Andere niet-controle-diensten	0	0	0
	<u>9.220</u>	<u>7.500</u>	<u>6.219</u>
Totaal accountantslasten	<u>9.220</u>	<u>7.500</u>	<u>6.219</u>

In de kosten voor onderzoek van de jaarrekening is een afrekening over de controle van voorgaand jaar opgenomen.

B7 Overzicht verbonden partijen

Model E: Verbonden partijen

Naam	Juridische Vorm 2018	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2022 EUR	Resultaat jaar 2022 EUR	Art.2:403 BW	Deelname Ja/Nee %	Consolidatie Ja/Nee
SWV Rijnstreek	Stichting	Alphen a/d Rijn	4	NB	NB	nee	0	nee
SWV PO Midden Holland	Stichting	Gouda	4	NB	NB	nee	0	nee

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Art. 2:403 BW:Nee Invullen, tenzij SWV als rechtspersoon behoort tot een groep.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan van Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe te Alphen a/d Rijn gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Islamitische Scholen Rijn en Gouwe zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o

Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijscontroleprotocol OCW 2022. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en

regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het intern toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het

- opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
 - het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
 - het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
 - het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
 - het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het intern toezichthoudend orgaan onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alblasserdam, 28 juni 2023

Van Ree Accountants

Was getekend

W. Bunt AA